

REVISTA STUDENTESCA UNION



COLEGIUL NAȚIONAL „UNIREA”
FOCȘANI
BIBLIOTECA

PUBLIȚAȚIE A ELEVILOR LICEULUI „UNIREA” FOCȘANI

ANUL XIII
(SERIE NOUA)

NR.
101-102-103

1984
APRILIE - IUNIE



REVISTA NOASTRĂ



PUBLICAȚIE A ELEVILOR LICEULUI „UNIREA” DIN FOCȘANI,
FONDATĂ ÎN 1912,
DISTINSĂ, ÎN CADRUL CONCURSULUI NAȚIONAL
AL PRESEI ȘCOLARE, CU PREMIUL I, ÎN 1978 ȘI ÎN 1981,
ȘI CU „PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI
PENTRU CEA MAI BUNĂ REVISTĂ ȘCOLARĂ DIN ȚARĂ”,
ÎN 1979 ; ÎNREGISTRATĂ LA U.N.E.S.C.O. ÎN 1980

Fondator : prof. **Dimitrie PAPADOPOI**

Coordonator : prof. **Petrache DIMA**



Lui Eminescu

Luceafăr blînd, care te-ai dus
În lumea stelelor de sus...
Ai părăsit un codru sfînt
Și-ntr-însul lacul suspinînd.
În urmă teiul fremăta,
Un bucium jalnic tînguia,
„Sara pe deal” o rechema.
Iar plopul veșnic fără soț
Pe care tu i-ai numărat,
În trista toamnă lunecînd
Haină de-argint au îmbrăcat.
Și „pe aceeași ulicioară”,
În casa albă cu pridvor
A apărut o „floare-albastră”
Crescută numai de-al tău dor.
Povestea codrului de argint
O cunoașteai de pe atunci ;
De-acuma dorurile tale
Le-ai presărat prin văi și lunci.
Dar ai plecat, mîndră lumină,
Pustiui de-acum al vremii căpătîi...
Codri și lacuri, flori și se închină
Strigînd în urmă-ți : „O, rămîi...” .

Claudia TITA,
Pitești



Anche'a „Revistei noastre“

ELIBERAREA

În orașul nostru, trăiesc numeroși participanți la eliberarea țării de sub dominația fascistă. Pentru a afla unele aspecte inedite în legătură cu acest mare act istoric ne-am adresat unora dintre ei cu următoarele întrebări :

— Unde vă aflați în momentul declanșării insurecției armate de la 23 August 1944 și la ce operațiuni militare ați participat ?

Colonel (r) Petre TEICA :



În momentul declanșării insurecției armate de la 23 August 1944, eram ofițer de artilerie, în cadrele active ale armatei, cu gradul de locotenent.

La 27 august 1944, staționam temporar cu subunitățile regimentului meu și cu alte formațiuni militare, în comuna Albești, la aproximativ 20 de km-sud de Buzău, fiind cu toții în curs de repliere în zona de concentrare coordonată de Comandament, ca urmare a actului de la 23 August. Lt. col. Ștefan Constantinescu a primit ordin să interzică trecerea inamicului prin Albești. Rămășițe germane din Corpul de armată 29, care au încercat

să opună rezistență pe linia Focșani-Nămoloasa-Galați, nereușind, căutau să se retragă prin Buzău-Brașov. Deși forțele dușmane erau mai numeroase și mai bine înzestrate din punct de vedere tehnic, bravii noștri ostași au capturat întregul efectiv inamic, care, în disperare, a bombardat localitatea și-a incendiat casele. În aceste lupte, și-a dat viața lt. col. Ștefan Constantinescu.

La 29 august, am intrat în București, în trecere spre unitatea mea, care se reorganiza în comuna Furculești (Turnu-Măgurele). În aceeași zi, și-au făcut apariția și trupele sovietice, însă Capitala era deja eliberată de către unități militare și formațiuni patriotice românești.

Am fost încadrat în Regimentul 9 artilerie, Divizia a II-a infanterie, Corpul 7 armată, care a dus lupte pentru eliberarea Ungariei și a Cehoslovaciei. Eram comandantul Bateriei de artilerie antitanc, care avea în dotare tunuri de fabricație românească, realizate după ultimul cuvânt al tehnicii, la Reșița.

Am participat la trecerea Tisei, la alungarea trupelor hitleriste și hortyste din Budapesta. Aici, s-au desfășurat cele mai înverșunate lupte, pentru că inamicul avea un efectiv de peste 10 000 de oameni, care dispuneau de armament ultramodern. A trebuit să se elibereze casă cu casă.

„Partidul nostru a pornit de la faptul că răsturnarea dictaturii militarofasciste, ieșirea din războiul antisovietic și participarea la lupta împotriva Germaniei fasciste constituiau o necesitate istorică națională, iar realizarea acestor obiective impunea colaborarea cu toți aceia care erau gata, într-o formă sau alta, să ia parte la această mare bătălie. În aceste împrejurări interne, s-a pregătit și înfăptuit acțiunea istorică de la 23 August 1944, care marchează o cotitură epocală în viața poporului român, în dezvoltarea României“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Ostașii români au avut o comportare exemplară față de populația maghiară. Eram în primele zile ale lui ianuarie 1945. Zăpadă mare, iarnă grea, orașul era încercuit, populația suferea din cauza lipsei de hrană și de combustibil. S-au luat măsuri ca cetățenii cu greutate mai mari să fie ajutați de către unitățile noastre militare. Copii, femeii și bătrâni primeau hrană de la bucătăriile de campanie ale subunităților.

În aceste lupte am fost rănit la cap și în regiunea lombară. După un tratament de câteva săptămâni, m-am reîntors în unitate și-am participat la luptă până la victoria finală, contribuind și la eliberarea Cehoslovaciei.

Pilot aviator Vasile PĂNESCU:



La 23 August 1944 mă aflam la Centrul de instrucție aeronautic din Arad, unde se formau piloții pentru avioanele de asalt și bombardament. De la 6 septembrie până în decembrie 1944 am făcut parte din Grupul 5 bombardament al Corpului 1 aerian, pe aerodromul din Balomir — Transilvania. În calitate de pilot bimotoare am par-

ticipat la misiunile de observație, asalt și bombardament, în strinsă colaborare cu Armata Sovietică, pentru nimicirea trupelor hitleriste din partea de nord-vest a țării, acțiune care a durat până la sfârșitul lunii octombrie 1944. După această dată am participat la ofensiva de la Debrețin pentru zdrobirea rezistenței unităților germano-hortyste.

Amintirea zecilor de piloți și a zecilor de mii de eroi căzuți în această luptă, ne face să trăim recunoștința pioasă față de cei care s-au jertfit pentru țară și pentru popor.

Slt. av. Victor DUMBRAVĂ:

La 23 August 1944 mă aflam ca pilot la Grupul 8 asalt pe aerodromul Ianca și la 9 septembrie 1944 de pe aerodromul Balomir de Cîmp am efectuat toate misiunile de asalt în zona Turda-Cluj și apoi de pe aerodroamele Turda și Someșeni am executat misiuni de bombardament și atac la sol, deschizând calea armatelor aliate, române și sovietice, pentru eliberarea Ungariei. După misiunile întreprinse de pe aerodroamele din Cehoslovacia, am totalizat 92 de misiuni de război și am fost decorat cu șase ordine și medalii pentru contribuția adusă la eliberarea României, Ungariei și Cehoslovaciei.

Plt. adj. (r) Iordache IANCU:

În ziua de 23 August 1944, mă aflam cu Regimentul 35 infanterie, Compania de pionieri, în marș pe di-

(Continuare în pag. 1814)

ANUL XI

(Urmare din pag. 1813)

recția Branîște-Șendreni, jud. Galați. În noaptea aceleași zile, ni s-a adus la cunoștință ordinul Diviziei 21 infanterie, prin care se preciza întoarcerea armelor împotriva hitleriștilor.

Cea dintâi confruntare cu unitățile hitleriste a avut loc în ziua de 28 august 1944, când în jurul orelor 17, în apropierea localității Pogoanele, jud. Buzău, ne-a ajuns o coloană motorizată germană, condusă de doi generali. Somați de lt. col. Nicolae Ghetaru, aceștia n-au vrut să se predea. Peste câteva ore, erau capturați cu tot materialul de război și efectivele unității respective.

La 10 octombrie, am participat la eliberarea satului Cojocna, primul hotar din teritoriul vremelnic ocupat de horyști prin dictatul de la Viena din august 1940.

Am participat la marile bătălii date pe dealul Feleacului, la eliberarea orașului Carei, a Ungariei și Cehoslovaciei.

Peste tot am fost întâmpinați cu lacrimi de bucurie și cu florile recunoștinței.

Maria GHERASIM (soră medicală):



În 1944, eram soră medicală. Aveam atunci doar 19 ani. La chemarea Partidului Comunist Român, am plecat pe front, ca voluntar în cadrul Spitalului militar de campanie nr. 4. În această calitate, am participat la numeroase bătălii susținute de armata română pentru eliberarea teritoriului patriei noastre, a Ungariei, Austriei și Cehoslovaciei, până la victoria finală asupra fascismului — 9 mai 1945. A-

lături de celelalte cadre sanitare, mi-am adus contribuția la alinarea suferințelor ostașilor răniți, la îmbărbătarea lor în luptă. Cu emoție și admirație, mi-aduc aminte de eroismul lor în înclăștările dramatice care au avut loc pe Valea Arieșului, pe Mureș, la Oarba de Mureș, pe Tisa, la Debrețin, Miskolc, Budapesta, Praga, în munții Tatra etc. Îmi apar în memorie multe episoade în care soldați, subofițeri, ofițeri, care, deși nu erau vindecați, complet, cereau cu insistență să fie eliberați din spital, pentru a se înapoia pe front.

Sold. Ioan STANCIU :

Mă aflam acasă, în Satul Nou (Panciu), unde mă ocupam cu treburile gospodărești. În apropierea gării Ți-fești, era un depozit de muniții și un mic lagăr de prizonieri sovietici, pe care nemții îi foloseau la lucru în depozit.

Cunoscând limba rusă, am putut să vorbesc cu unii prizonieri sovietici. Cu 7-8 zile înainte de 23 August 1944, la 7 dintre ei le-am înlesnit fuga, iar pe doi dintre aceștia i-am adăpostit în beciul lui Ghiță Popescu. Unul dintre ei era artificier. Acesta, îmbrăcat în haine civile date de mine, a deminat depozitul de muniții, pe care nemții, la 24 august 1944, voiau să-l arunce în aer. În următoarele zile, obștea m-a ales primar al comunei.

Sold. Aurel POSTOLACHE :

În momentul insurecției de la 23 August 1944, mă aflam încorporat în Regimentul 11 artilerie, Divizia a IV-a., garnizoana Focșani, unde îndeplineam funcția de ochitor și servent. Am participat la distrugerea rămășițelor armatelor hitleriste, care mai opuneau rezistență în București, Otopeni, Chitila și Băneasa. De aici am continuat lupta pentru eliberarea Ardealului, unde am fost rănit grav. După vindecare, m-am reîntors pe front, participând la un lanț de bătălii îndrjite până la Moravia (Cehoslovacia).

Anchetă organizată de:
Constantin MILEA,
Felix PĂTRĂȘCANU,
Nicolae-Dorin ROTARU,
clasa a XI-a A

Contribuția de seamă a României la cauza libertății

Prin răsturnarea dictaturii militaro-fasciste și alăturarea la cualiția antihitleristă, prin numărul combatanților, amploarea operațiunilor militare la care a participat, și prin eforturile economice, poporul român și-a demonstrat ura nestăvilită față de fascism, hotărîrea sa de a participa la nimicirea acestui periculos dușman al civilizației și libertății popoarelor, a adus o prețioasă contribuție materială și de sînge la marea victorie asupra fascismului.

Armata română a participat la :

- ◎ 16 mari bătălii și 367 de lupte mai importante :
- ◎ eliberarea a 3 831 de localități, dintre care 53 de orașe, afară de localitățile eliberate în timpul insurecției ;
- ◎ escaladarea a 20 de masivi muntoși ;
- ◎ forțarea a 12 cursuri mari de apă.
- ◎ În decurs de 264 zile, forțele noastre armate au străbătut o distanță de circa 1 700 km, de la Marea Neagră pînă în apropiere de Praga.
- ◎ Numărul unităților românești angajate în lupte a variat, în diferite etape ale războiului de la 14 la 37 de divizii.
- ◎ Efectivul total al trupelor românești în războiul antihitlerit : 538 536 de ostași și ofițeri
- ◎ Jertfele de sînge ale armatei române — aproape 170 000 de morți, răniți și dispăruți, printre care 10 000 de ofițeri și subofițeri.
- ◎ Pentru faptele lor de eroism, peste 300 000 de militari români au fost decorați cu ordine și medalii românești, sovietice și cehoslovace.
- ◎ Unități ale armatei noastre au fost citate prin numeroase ordine de zi ale Ministerului de Război și ale comandamentelor române, precum și prin 7 ordine de zi ale Comandamentului Suprem al Armatei Sovietice, 21 de comunicate de război sovietice și prin numeroase ordine de zi ale Frontului 2 Ucrainian, sau ale unor mari unități sovietice.

La Conferința de pace de la Paris, din 1946, România a fost apreciată ca a patra țară care a adus o contribuție de seamă în lupta contra hitleriștilor alături de U.R.S.S., S.U.A. și Anglia.

INTERVIU

Căpitan inginer astronaut
Dumitru PRUNARIU:

„Cosmonautica în scopuri progres, duce la dezvoltarea

- Deși sînteți primul român care a pătruns în spațiul cosmic, ați rămas totuși cu picioarele pe pămînt...

- Consider că e o condiție obligatorie pentru fiecare cosmonaut să fie în permanență cu picioarele pe pămînt, la figurat, și bineînțeles, după îndeplinirea misiunii cosmice și la propriu.

- **Ce fapte mai importante s-au petrecut în viața dv. pînă la plecarea în acea fascinantă călătorie spațială?**

- Am considerat întotdeauna și consider că sînt un om obișnuit, care a trăit o viață obișnuită, în al cărei curs a intervenit un eveniment deosebit. Pînă la zborul cosmic, am fost, cum vă spuneam, un om ca toți oamenii, care a avut parte în viață de fapte mai mult sau mai puțin deosebite, dar raportate la cele pe care le au de obicei oamenii, fapte obișnuite. În afară de faptul că mi-am terminat studiile medii, liceul teoretic, în Brașov, cu gîndul de a ajunge pilot, în afară de faptul că mi-am dorit acest lucru fiind preocupat și de construcția de avioane, am reușit să devin inginer de aviație. Acesta este unul din momentele cele mai importante din viața mea. Știu că mi-am realizat un vis, mi-am realizat un ideal: de a ști că construiești avioane, de a avea practic posibilitatea de a participa la construcția lor. M-am căsătorit, am doi copii, fapt obișnuit în viața oricărui om, dar deosebit pentru fiecare în parte, pentru familia fiecăruia. Apoi, zborul cosmic.

- **Cum ați ajuns cosmonaut?**

- Chestiunea nu este complicată, dar aș putea spune totuși că am ajuns greu cosmonaut, pentru că a trebuit să particip la o selecționare din rîndul a numeroși candidați foarte bine pregătiți teoretic. Eram în unitatea militară unde urma cursurile școlii de ofițeri de rezervă (aviație) și comandantul școlii, intrînd odată, la o oră de curs, ne-a anunțat, cu o voce fermă, dar stăpînită, vădit, de emoție, că am avea posibilitatea, noi, inginerii de aviație, care ne pregăteam acolo, să participăm la o selecționare pentru Programul Intercosmos, în vederea executării unui zbor cosmic, în compania unui partener sovietic. Desigur,

pașnice duce la științei“



nici nu ne mai puteam mișca pe scaune, de emoție, simțeam că ne furnică pînă în creștetul capului.

Am participat, în continuare, la selecționările din punct de vedere al aptitudinilor fizice, medicale. Am avut neșansa ca inițial să fiu respins; ulterior, dosarul meu a fost reluat – ca să vedeți că nu totul se face dintr-o dată – și încet, încet, am rămas în ultimul lot de candidați cosmonauți, făcînd parte din ultimii doi, care au executat complet pregătirea de trei ani, în Orașul Cosmonauților de lângă Moscova. Apoi trăgîndu-se linia, făcîndu-se totalul, din punct de vedere al pregătirii teoretice, practice, al cunoștințelor de specialitate, am fost ales să fiu primul cosmonaut român.

– Știm că, pentru a rezista unui zbor atît de neobișnuit, e nevoie de o pregătire specială. În ce a constat ea ?

– Un zbor cosmic necesită o pregătire complexă, o pregătire multilaterală a celui care ia parte la el.

Un cosmonaut este, pe lângă un om cu calități fizice, așa putea spune, deosebite, un om de știință. Cosmonautul trebuie să aibă cunoștințe multilaterale : și de medicină, și de tehnologie, și de dinamica zborului, și de balistică, și de astronomie, și multe, multe alte cunoștințe, pentru că el trebuie să înțeleagă perfect și să contribuie activ la realizarea unor experimente științifice în spațiul cosmic. Acolo, nu ai cum să ceri ajutor practic, efectiv, de la altcineva specialist în domeniul respectiv de activitate. Acolo, trebuie să faci față singur tuturor necesităților și atunci, trebuie să te specializezi de jos, de pe pămînt, din timpul pregătirii. Pregătirea pentru a deveni cosmonaut nu include numai latura teoretică și practică de specialitate. Include numeroase zboruri cu avioane reactive, salturi cu parașuta – aceasta din punctul de vedere al antrenamentului psihologic al

Interviu realizat de
prof. Petrace DIMA

(Continuare în pag. 1818)

INTERVIU

Dumitru PRUNARIU

(Urmare din pag. 1817)

cosmonautului -, include pregătire la simulatoare în vederea antrenării tuturor situațiilor normale și speciale care pot interveni în timpul unui zbor cosmic, include - cum spuneam la început - o pregătire fizică specială, dar și o pregătire, să-i spunem, medicală corespunzătoare, pentru a face față solicitărilor, în primul rînd ale aparatului vestibular, ale solicitărilor referitoare la suprasarcinile care apar la lansare și la revenirea pe Pămînt. Toate acestea se antrenează fie pe scaunul vestibular, fie în centrifugă.

- **Ce-ați simțit în clipa desprinderii de Terra ?**

- Da, mă gîndesc cu emoție și acum la ce-am simțit atunci. Parcă fiecare moment : al plecării spre cosmos, al zborului cosmic, al revenirii mi-au rămas pentru întotdeauna adînc întipărite în memorie. Bineînțeles, eram stăpînit de emoții : emoții mari, emoții în fața necunoscutului care urma să vină, cu care urma să fac cunoștință peste numai cîteva minute de la start. Perioada de lansare durează aproximativ nouă minute. În nouă minute, pleci de la viteza zero de pe Pămînt și ajungi undeva deasupra atmosferei terestre, cu destul de mult deasupra atmosferei, la peste 200-250 de km altitudine, să zbori cu prima viteză cosmică, cu peste 28 500 km/oră. Desigur, aceasta n-ar fi nimic, eram obișnuit cu zborurile cu avionul, cu accelerațiile destul de mari, eram obișnuit cu salturile în gol din elicopter de unde le executam cu parașuta. Necunoscutul urma să fie reprezentat de imponderabilitate. Și emoția, în fața activității în aceste condiții neobișnuite, în condițiile în care corpul nu mai are greutate, în condițiile în care coordonarea mișcărilor este cu totul alta, în aceste condiții în care apar o serie de modificări în organism, care, pentru tine, ca nou cosmonaut, mai bine zis, încă viitor cosmonaut, sînt necunoscute, toate aceste emoții sînt destul de puternice. În afară de aceasta, închipuiți-vă că eram perfect conștient de faptul că sînt primul român care va ajunge în spațiul extraatmosferic, eram conștient că mi se încredinșase o misiune de importanță excepțională și cu atît mai mult eram stăpînit de emoție și mă autosugestionam, dacă pot spune așa, că această misiune trebuie îndeplinită exemplar. Și a fost îndeplinită în cele mai bune condiții.

- **Ajuns în spațiul cosmic, ați privit Pămîntul din altă perspectivă. Ce s-a confirmat și ce s-a infirmat din ceea ce știați despre el ?**

- Am constatat, cu proprii mei ochi, că Pămîntul este rotund. În afară de aceasta, am rămas surprins de peisajul cosmic, peisajul pe care-l reprezintă Pămîntul văzut de la acele altitudini ex-

INTERVIU

traatmosferice. De la aproximativ 350 de km altitudine, deci de trei ori și jumătate limita atmosferei terestre, aveam ocazia să văd diferite zone ale globului terestru cu diametre în jurul a 4000 de km, să disting continente, să disting orașe mari, diverse forme de relief, poate mai bine decât se văd acestea pe hartă, chiar să disting lucruri care nu pot fi urmărite pe hartă, zone poluate, zone defrișate de om, lucruri care – cum spuneam – sînt mai puțin reprezentate pe hartă, să văd imensitatea nuanțelor de albastru pe care le poate avea oceanul planetar, să văd culorile cafenii, bej, roșiatice ale solului, verde închis pe care-l are vegetația, pestrițe, divers colorate ale zonelor cultivate, să văd banda subțire a atmosferei terestre, care înconjoară globul nostru, care este bleu-albăstrui, trecînd spre bleumarin și pierzîndu-se în negrul infinit, pe care-l reprezintă spațiul cosmic.

– Bănuim că, în mod deosebit, ați căutat imaginea patriei noastre. Vă rugăm să relatați momentul descoperirii ei.

– Așteptam cu emoție în fiecare seară momentul trecerii pe deasupra țării mele. Eram în jurul orei 7,30–8, seara, bineînțeles, seara după ceasurile de la mîină, pentru că acolo ziua și noaptea se succed în altă ordine, la alte intervale decât le cunoaștem noi pe Pămînt. Emoțiile mă stăpîneau de fiecare dată și deși în acea perioadă trebuia să realizez convorbirile radiofonice cu cei de la sol, mai scoteam căștile și lăsam în seama colegilor această misiune, eu fixîndu-mă în fața hubloului și urmărind cu mult interes apariția la orizont a Dunării, a Mării Negre, a Carpaților, urmărind apoi cu multă atenție momentul trecerii la verticală a țării, anumite zone, puncte, încercînd să-mi dau seama pe unde sînt situate anumite orașe. Se înțelege că la acele altitudini și mai ales la acea oră de seară, cînd vizibilitatea era foarte scăzută, era foarte greu să-mi dau seama de aceste lucruri, dar căutam de fiecare dată să le descopăr. Așa s-a întîmplat o seară, a doua seară, a treia seară și în fiecare seară am avut ocazia să privesc prin hublou, la acea oră, pămîntul României.

– În ce constă programul unei zile de muncă în cosmos ?

– Programul unei zile de muncă în cosmos este foarte apropiat de programul unei zile de muncă pe Pămînt. Omul nu este scos din ritmul lui normal. Scularea și toaleta de dimineață, micul dejun, apoi activitatea propriu-zisă, desfășurată de data aceasta în condițiile imponderabilității, fie montarea sau demontarea anumitor aparate, înregistrarea anumitor parametri, date, transmiterea lor fie prin viu grai, fie prin telemetrie la sol, evaluarea anumitor rezultate tot cu ajutorul aparatelor științifice, masa de prînz, continuarea activității științifice, activități de fotografiere, filmare în interiorul sau exteriorul laboratorului spațial, cîteva momente de odihnă, legătura radio de seară, – am

(Continuare în pag. 1835)

PERMANENȚE

Un mare nume :

CAMIL PETRESCU

de prof. univ. dr. doc. Constantin CIOPRAGA

Nouăzeci de ani de la nașterea unui scriitor total, — poet, prozator, dramaturg, teatrolog, eseist. Temperament cerebral, întrebător și frenetic, deschis altor orizonturi decât acelea de care era tentat de pildă Sadoveanu. A trăit în tensiune, dar într-o tensiune orientată spre luciditate, devorat de proiecte, nesatisfăcut, obstinat. Profilul unui Camil Petrescu pasiv, încovoiat de bătrînețe, pare de neconceput. Dublat de un gânditor cu studii sistematice de filosofie, teoreticianul din Teze și antiteze, acela din Modalitatea estetică a teatrului și din alte pagini a contribuit decisiv, în perioada interbelică, la impunerea unui nou tip de scriitor: scriitorul de cultură superioară, familiarizat cu subtilitățile dialectice, interesînd nu numai în postură de creator, ci și în modul de a formula ideii despre existență și creație. Este limpede că personalități precum Blaga, Camil Petrescu și Al. Philippide se situează, din acest unghi de vedere, în categoria lui Valery, Gide, Malraux, cărora li se adaugă prestigioșii Sartre, Camus și alții. Dintre conceptele vehiculate de autorul Ultimei nopți..., câteva au reținut atenția, câteva au suscitât polemici aprinse, altele s-au perimat, dar fervoarea argumentării continuă să impresioneze. Ca spectacol de idei, orice pagină de Camil Petrescu devine captivantă chiar

dacă nu aderăm la argumentul respectiv. Vechiul concept de realism nu-l satisface. Scenele „adevărate”, relatate cu aplomb de un romancier omniscient, generalizările mecanice în detrimentul individualului (de la baza caracterelor), nu corespund realității — ripostează Camil Petrescu —, romancierii dinainte de Proust nefăcînd decât... „propuneri de realitate”. Pe urmele lui Proust, romancierul e preocupat de resorturile duratei concrete, adică trăite, de unde perseverența cu care el urmărește substanța definitorie, esența, concretul psihologic, iar ca modalitate de expresie dislocarea structurilor geometrice, clasice, ambiția autenticității depline. Vastității (în sens descriptiv), romancierul îi opune un permanent ideal de profunzime. În fond, „noua structură” pe care o impunea romanul proustian era mai revelator-realistă decât realismul „raționalist” și „combinațiile mecaniciste” din proza secolului trecut. Cine privește comportamentul indivizilor numai din exterior, rămîne numai la impresii. Pentru a ajunge la esențe, trebuie să intervină ceva în plus, o aptitudine intens-iscoditoare în măsură să ducă spre realitățile difuze, de adîncime, — să le vadă în incoerența și devenirea lor continuă.

Nici un alt scriitor contemporan n-a dat o mai amplă motiva-

ție estetică procedeele proprii decât Camil Petrescu. Atunci când își propune să surprindă în perspectivă fenomenologică întrepătrunderile dintre stările larvare, inconștiente și reacțiile conștientizate, el se situează pe poziția unui dialectician care știe că orice reacție din prezent nu reprezintă o reacție în sine, ci o prelungire, — fiind rezultanta unei curgeri de stări interioare. Nu linearitatea, nu logica abstractă sînt caracteristice faptelor sufletești, ci mobilitatea, continua devenire, particularități determinate de condiții de spațiu și timp. „Să realizăm concretul, adică existența actuală, în această clipă, și să-l reinstalăm apoi în devenire, căci alt concret nu există“, — ni se spune în tezele din Noua structură și opera lui Marcel Proust. E ceea ce urmărește scriitorul în primele sale romane, „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război și Patul lui Procust și în cele mai bune piese de teatru (Act venețian, Suflete tari, Jocul ielelor). În căutarea absolutului, drama creatorului e de a constata că relația noțiune-idee șchioapătă, că durata concretă la un personaj diferă de timpul, de durata altuia, de unde o dialectică înșelătoare cu aparențe de adevăr. Există vreun mijloc de salvare? Utilă ar fi întoarcerea programatică la elementar, la simplitatea primordială, — sprijinită pe o sinceritate absolută; s-ar ajunge astfel la autenticitate, căci — cum arată o precizare la începutul romanului Patul lui Procust — „meseria“, „meșteșugul“ sînt „potrivnice artei“. Cel ce vrea să facă „literatură“ trebuie neapărat să aibă „ceva de spus“. Cu toate că discutabilă în litera ei, opinia că scrisul corect



Desen de SILVAN

„nu e obligatoriu decât pentru cei care nu sînt scriitori“, merită atenție, sugerînd că nu scrierea frumoasă, codificată, e fundamentală, ci capacitatea de a revela. Din perspective ca acestea, definiția scriitorului dată de Camil Petrescu, punînd accentul pe spontaneitate și dinamitînd normele retoricii clasice, ține să acrediteze primatul unei „noi structuri“ în literatura noastră. Scriitor ar fi, prin urmare, „un om care exprimă în scris cu o liminară sinceritate, ceea ce a simțit, ceea ce a gîndit, ceea ce i s-a întîmplat în viață, lui și celor pe care i-a cu-

(Continuare în pag. 1822)

DINTRE SUTE DE CATARGE

Ipostazele patriei

Diminețile sînt aici fremătînd,
roua cîntecului abunînd cristalină,
ca o doină molcomă respirînd,
umplîndu-mi gura și grumazul și
brațele – într-o înviorare divină ;
asemenea mușchiului sau
copacului crescînd
eu sînt – chiar dacă zvelt – altceva
decît un copil visînd,
sînt cel care în taină, înfiorat,
cu dragoste mă aplec către glie,
tîmplele tale, patrie, sărutînd.
Contopirea razelor într-un punct
sau într-o ipostază a cerului,
amiezilor cîteodată zîmbind feeric
și ciudat,
cînd clipa se desprinde
plină de sine – îți rămîn aproape,
ca un fiu adevărat –

palmele înflorînd aidoma
mîngîierii curate
și-ți caut răsufierea în pași,
desfacerea fiind chiar eu,
pe plaiul legendelor vii,
incandescente mereu.
Mi-am prins un tradafir alb
la bonetă sau altundeva
gîndul curat – PACEA
este arma mea
și-mi port ochii pe chipul tău
(seninul e infinit)
acolo unde cerul și apele
s-au înlănțuit ;
acolo unde stejarii seculari
știi istoria ta pe de rost
izvoarele
pădurile
și „Miorița”
cîntec de leagăn mi-au fost...
Mi-am prins un trandafir alb
la bonetă sau altundeva,
ca oricare apărător neînfricat
din istoria ta.

Valentin-Manole GHEORGHÎȚĂ

CAMIL PETRESCU

(Urmare din pag. 1821)

*noscut, sau chiar obiectelor ne-
însuflețite“. Totul „fără ortogra-
fie, fără compoziție, fără stil și
chiar fără caligrafie...”*

*În practică, nici compoziția,
nici stilul, asupra cărora se con-
centrau în acel moment, din al-
te unghiuri de vedere, focurile
avangardei literare, nu-i sînt in-
diferente lui Camil Petrescu.
Parantezele, digresiunile, notele
de subsol, colajele din romane-
le sale atestă o grijă continuă
pentru organizare, în sensul u-
nor perspective convergente.
Refuzul romanului de tip clasic
nu se reduce deci la o negare
capricioasă. Teza despre un tea-
tru de cunoaștere, opusă unui
teatru de caractere, presupune,
de asemenea, un nou mod, deci
altă organizare. Cum obiectiva-*

*rea totală este imposibilă („din
mine însumi, orice aș face, eu
nu pot ieși...“), organizarea da-
telor și impresiilor să urmărească
cel puțin o conciliere accep-
tabilă, astfel ca între „eul” cre-
atorului și receptori, între per-
sonaje și societatea căreia a-
cestea aparțin, să nu fie diso-
nanțe flagrante. Simularea na-
rațiunii autobiografice suscită la
Camil Petrescu un puternic su-
flu de realism, de obiectivitate
chiar. Pledoaria de acum vreo
cincisprezece ani a unor Pierre
de Boisdeffre și Jean Borel pen-
tru revenirea la autobiografie,
în scopul revigorării romanului
contemporan, urma un drum i-
dentic. Reușita lui Camil Petres-
cu e de a fi demonstrat exemplar
resursele „egotismului”, tocmai
prin aptitudinea de a se ridica
într-o supraindividualitate a
contemplării lucide.*

DINTRE SUTE DE CATARGE

Sete de țară

Mi-e sete de izvoare,
De munții cei înalți ;
Mi-e sete de Carpați
De alb incununați.

Mi-e sete de nisip,
De aur și cîntare ;
Mi-e sete de albastru
Din cer și de pe mare.

Mi-e sete de visare
De soare, de înalt ;
Mi-e sete de chemare,
De dor și griu curat.

Mi-e sete de sărat,
De ape și de astru ;
Mi-e sete de ciudat
Și plaiul cel sihastru.

Mi-e sete de cimpia
Cu galbenu-i adînc ;
Mi-e sete de vecia
Ce o ascunde-n gînd.

Mi-e sete de morminte,
De oameni și de fapte ;
Mi-e sete de cuvinte
Și de caise coapte,

Mi-e sete de copac,
De rădăcini și ramuri ;
Mi-e sete de întins,
Istorie și neamuri.

De colțul alb de zare,
De marea sidefată,
De ziua asta care
E-oglinda ta curată !...

Liliana-Gabriela COMAN,
clasa a XI-a A

Chemare

Deschide ochii bine, privește, pămîntene...
În Universul ăsta, prin negrele-i troiene
S-ascund în strălucire, ori poate în delir,
Planete minunate și stele de safir...
Aruncă-ți dar privirea și vezi-ne, de poți,
Alături, lîngă tine, vom fi de-a pururi toți.
Și de va fi vreodată, ca galaxia noastră
Să fie pentru Cosmos minusculă fereastră,
Privește dar, prin dînsa : și singur vei vedea
Că Terra nu e una, ci multe sînt ca ea...

Gheorghe GOGOTĂ

DEBUT



Sub antica-ți cupolă

De zile-ntregi mă chinui, să-ncheg o poezie –
Condeiful îmi este trist și plînge pe hîrtie.
Păbind în umbra neagră, aștept o cilpă vie,
M-afund în întuneric, în noaptea cea tîrzie.
Și ca un vis ferice apare luna clară
Rupînd mantia neagră din bolta siderală.
Și visul meu de fată ia altă-ntorsătură,
Căci versul sună dulce și rima este pură.
Coboară-ți raza dulce... și versul meu străluce,
Trimite-mi visul negru în cetini să se culce,
Cu toți să doarmă noapte sub antica-ți cupolă !
Doar eu... să-ți mîngîi geana, ce fuge în corole.

Dănuța BIȚOI,
clasa a X-a,
Liceul Agroindustrial – Tătăranu

Fecunditate

Marea-nspumată
Și pururea neîmblinzită
Ești tu.
Țărmurile și malurile-ți
Istovite de-o povară prea grea
Sînt eu.
Și astfel împreună
Noi doi
Ne-am contopit cu soarele
Luna și stelele
Iar pămîntul va renaște
Cu mult mai fecund
Stîrnind invidie
În sufletele
Celorlalte astre.

Mihaela GLĂVAN,
clasa a IX-a F,
Liceul „Al. I. Cuza” — Focșani

Soarelui

Te-aștept pe nisipul
plajei adaptate
singurătății mele de sihastru.
Te-aștept să-mi aduci
întreg nedefinitul
împachetat în cer mai albastru.
Și mîinile tale
să-mi mîngîie blind teama
și zborul să îi deschidă porți.
Te-aștept, nu uita
te-aștept un an și-o mie
să mă transformi în raze,
dacă poți.

Dana PĂTRĂȘCANU,
clasa a XI-a A,
Liceul Industrial Nr. 5 — Focșani

Țara mea

Puține sînt țările lumii care să aibă un teritoriu mai armonios decît țara noastră, care să fie mai pline de atîtea frumuseți și bogății. Munții, dealurile și cîmpiile o acoperă în suprafețe aproape egale, rîurile o brăzdează-n lung și-n lat.

Cunună pe fruntea țării, citadelă împrejurul străvechiului pămînt românesc al Transilvaniei, munții Carpați sînt o încîntare în orice anotimp. Fie vară, fie iarnă, te îmbată frumusețea piscurilor cînd semețe, de cremene curată, cînd domoale, acoperite cu păduri de conifere. Prin văi sclipesc jucăușe izvoarele, pe stînci zburdă caprele negre. Mai jos se întind dealurile acoperite cu vii și livezi, pline de aroma florilor și a fructelor. Aici, pe văile rîurilor, se înalță sate mîndre, cu oameni harnici și gospodari, oameni care se îngrijesc și de acest pămînt, dar și de șiragul de hidrocentrale ridicate de ei pentru bunăstarea noastră, a tuturor.

Apoi, și mai jos, se întind cîmpii mănoase, aur pentru hambarele țării.

Ca un brîu luminos, Dunărea încinge partea de sud a țării. Spre vărsare acest mare fluviu formează o deltă ca-n povești. Păsări de toate felurile, bogăție de pești, întinderi nesfîrșite de stuf, un tărîm de basm. Și mai departe, Marea Neagră — poartă spre alte zări ale lumii.



Aflată la egală distanță de ecuator și pol, țara noastră are una dintre cele mai potrivite climate. Sînt țări în lume în care e mai mult iarnă, altele în care soarele dogorește aproape tot timpul. Noi avem și bucuria primăverii, cînd totul se trezește la viață, și căldura verii, cînd aurul ogoarelor strălucește în bătaia razelor; toamna aduce cu ea un covor de culori sclipitoare și cămări pline, iar iarna, cînd ursul își sughe laba în culcușul său, munții sînt plini de tinerețea schiorilor și a iubitorilor zăpezii.

Fiecare colțișor al acestei țări este o fărîmă din sufletul nostru.

Cristian-Mircea DUȚESCU,

clasa a VI-a A,

Școala Generală Nr. 46 — București.

Epava

Scheletul acestei corăbii
linse de soare
e glezna
suavă a Zeiței,
iar scoicile
ce-și risipesc albeața miraculoasă
pe nisip
sînt falangele ei

străbătute
de alge
și ferecate în tăcerea lor
de crunte blesteme.

Petruța ANDREI,

clasa Ia XII-a A,

Liceul Industrial „N. Iorga”
Vălenii de Munte

PERMANENȚE



Desen de SILVAN

O operă fundamentală:

„ISTORIA LITERATURII ROMÂNE DE LA ORIGINI PÎNĂ ÎN PREZENT“

de GEORGE CĂLINESCU

Figură enciclopedică prin talent și preocupări, G. Călinescu face parte din constelația unor personalități de geniu precum un D. Cantemir, B. P. Hasdeu și N. Iorga. O dată cu reeditarea capodoperei sale, **Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent** numele său începe să capete proporții legendare.

Ediția princeps a acestei opere publicate în 1941 de Al. Rosetti, directorul Fundației pentru literatură și artă, a constituit la vremea aceea un eveniment editorial atât prin monumentalitatea lucrării cît și prin modul unic de abordare a fenomenului literar românesc de la origini pînă în contemporanietate. Se știe, de altfel, că perioada interbelică a constituit pentru literatura noastră un moment de mari acumulări care s-a materializat în lucrări de sinteză precum **Istoria...** lui Călinescu și **Artazorizilor români** a lui Tudor Vianu.

Istoria... reprezintă opera călinesciană, unică și nerepetabilă ce se poate compara numai cu operele marilor teoreticieni și istorici de valoare universală ca Saint-Beuve, De Sanctis, Lanson, Croce, Thibaudet de care el însuși s-a delimitat, constituindu-și o metodă personală prin care se apropie, dar se și distanțează, în același timp.

Generațiile acelor decenii au beneficiat de lucrarea marelui cărturar și patriot român care, deși în vremuri grele pentru destinul istoric al țării și poporului său, își împlinea o misiune cetățenească, așa cum reiese din rîndurile cu care încheie prefața datată 24 ianuarie 1941.

Vraja cărții lui G. Călinescu vine din faptul că genialul istoric literar a cuprins în paginile ei printr-o selecție de mare rafinament și intuiție artistică cele mai alese pagini din opera scriitorilor noștri, prezentînd individualități artistice dar, pe ansamblu, realizînd „o comedie umană” — o galerie de portrete literare care însumate dau fizionomia culturii noastre naționale.

Fenomenalul Călinescu, de o erudiție fără precedent în acest domeniu, cunoscător deplin al marilor literaturi din lume, a trecut apoi la analize și judecăți prin care a încadrat literatura română în contextul literaturii universale.

PERMANENȚE

Istoria... lui Călinescu a devenit, de la data apariției, cartea de referință a literelor românești, iar pentru studenții de la facultățile cu profil filologic o necesitate bibliografică sine qua non.

Încă din timpul vieții sale, se formulau doleanțe de a se reedita acest **opus magnum** al Călinescului. Profesorul academician, director pe atunci al Institutului de istorie și teorie literară, care azi îi poartă numele, lucra intens la completarea notelor și a datelor, pregătind ediția următoare, care a văzut lumina tiparului la 16 ani de la trecerea din această lume a autorului și la 40 de ani de la prima ediție.

Cartea a fost din ce în ce mai dorită, iar legenda a luat amploare. Revista „Contemporanul” publica cu un deceniu în urmă o convorbire între scriitorul Geo Bogza și elevii Liceului „G. Călinescu” din București. Întrebați dacă au văzut cartea patronului lor onomastic, elevii au răspuns că nu. Atunci Geo Bogza, într-o tabletă publicată în aceeași revistă, făcea un apel public pentru a achiziționa rarissimul volum spre a-l dona elevilor din acest liceu. Desigur, s-au făcut oferte și s-au pus prețuri mult prea mari. Cartea devenise un mit. În cele din urmă, elevii au primit cartea ca donație din partea unui profesor de limbă română, pensionar.

Au mai trecut ani și, în sfârșit, în 1982, Editura Minerva a dat publicului cititor cartea mult dorită. Ediția a II-a, pe care o prezentăm aici, este prefațată și îngrijită de profesorul Al. Piru, colaborator apropiat al lui G. Călinescu, cunoscătorul cărții și omul cel mai indicat pentru reeditarea acestei cărți monumentale care trebuia să cuprindă intervențiile autorului care din 1941 până la sfârșitul vieții n-a încetat să-și perfecțeze și să completeze opera.

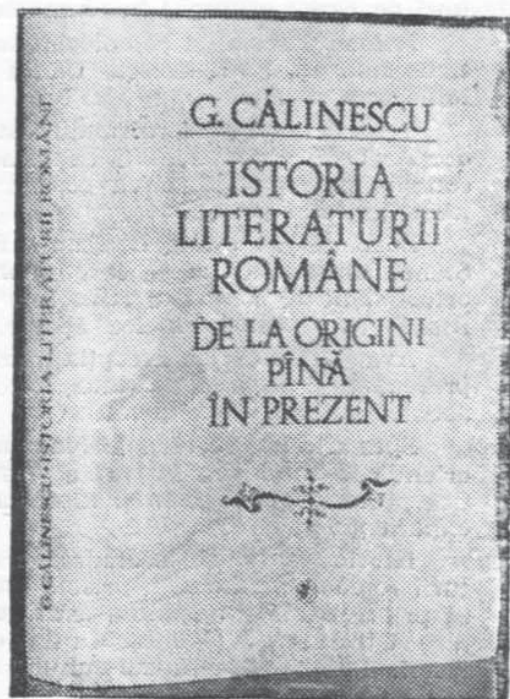
Istoria... este un dar și o bucurie pe care trebuie să o avem toți aceia care aparținem poporului român pentru că această carte unică ne reprezintă în lume și pentru că judecățile ei de valoare sînt încă valabile și azi și vor fi, cred, atîta vreme cît va fi gîndirea românească.

prof. Smaranda RUSU,
Liceul Național din Iași

(Continuare în pag. 1828)



Ediția I



Ediția a II-a

PERMANENȚE

O operă fundamentală

(Urmare din pag. 1827)

Poet, romancier, eseist, critic și istoric literar, creator deopotrivă în toate aceste domenii, G. Călinescu concepe o istorie literară bazată pe destine literare grupate în școli, curente și personalități trecute prin spiritul său critic, prin excelență subiectiv, având drept criteriu de selecție valoarea estetică a operei.

După o fugară trecere în revistă a literaturii române vechi, din care selectează strict valorile estetice, G. Călinescu se oprește asupra clasicii întârziați din secolului al XVIII-lea ca, în cadrul romanticilor, să deosebească mai multe direcții: poezii ruinelor, damnații, mesianicii, utopicii, antibonjuriștii conservatori, umaniștii, poeți politici occidentali, ocazionali. Dintre personalități se disting Vasile Alecsandri, B. P. Hasdeu, întemeietorul dramei romantice, Al. Odobescu, creatorul eseului, N. Filimon — al romanului, Ion Ghica — al stilului epistolar.

În capitolul dedicat **Junimii** se oprește în chip deosebit la poetul nostru național — M. Eminescu și apoi asupra prozatorilor: Creangă, Slavici, Caragiale.

Sfârșitul secolului al XIX-lea se remarcă prin poezia socială decadentă — Al. Macedonski, romanul ciclic al cărui întemeietor este Duiiu Zamfirescu, epigonii lui Eminescu, refractarii, socialiștii, micul romantism provincial și rustic (Coșbuc, Delavrancea, Brătescu-Voinești).

Ajuns la începutul secolului al XX-lea, G. Călinescu prezintă principalele tendințe și direcții literare care s-au formulat la revista „Semăntorul” (tendința națională) la „Viața românească” (teoria specificului național) și „Viața nouă” (simbolismul).

După primul război mondial, deci perioada interbelică, contemporană autorului, literatura română îi oferă un număr impresionant de scriitori pe care-i grupează în **romancieri** și **moderniști**.

Romanul social și psihologic cunoaște un moment de apogeu prin L. Rebreanu, H. P. Bengescu, Camil Petrescu, Ionel Teodoreanu, Gib I. Mihăescu și alții.

Teoreticianul modernismului este Eugen Lovinescu, iar poezia lui Tudor Arghezi este prezentată ca un adevărat fenomen. Alături de Arghezi, contribuie la modernizarea poeziei Adrian Maniu, Al. Philippide, Demostene Botez și alții.

Poeți ca Ion Pillat, Benjamin Fundoianu, Ilarie Voronca și Zaharia Stancu sînt tradiționaliști care autohtonizează simbolismul. Urmează apoi ortodoxiștii de la revista „Gîndirea”: N. Crainic, V. Voiculescu și Lucian Blaga, care ocupă un loc aparte.

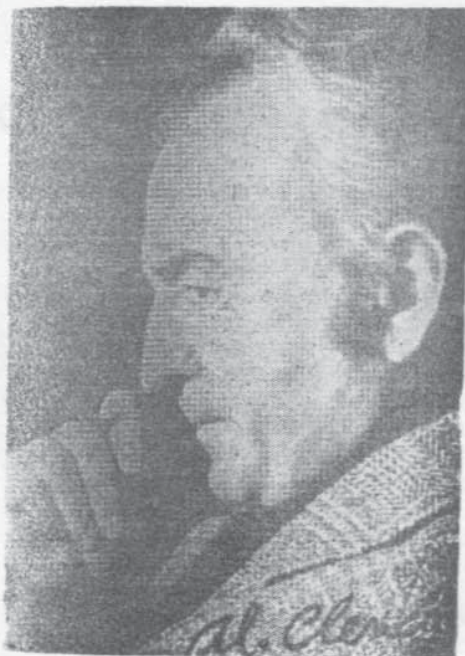
Avangardismul, în accepția literară de atunci, include pe dadaiștii suprarealiști și ermetici: Urmuz, Ion Barbu, Ion Vinea, M. I. Caragiale, E. Jebeleanu, Emil Botta și alții.

Spre sfârșitul lucrării la **Momentul 1932—1933**, G. Călinescu prezintă orientările din critica literară a vremii: critica sceptică și anticlastică, critica profesională precum și filozofia neliniștii și a aventurii și literatura experiențelor.

Istoria... rămîne, deocamdată, prima sinteză diacronică a istoriei literaturii române văzute prin prismă estetică, încît bibliofili de marcă o așază printre rarități, căpătînd astfel valoare de simbol. Prin această grandioasă lucrare, G. Călinescu a dat operei o viață și vieții o operă ce s-a înscris definitiv în tezaurul culturii românești.

PRIETENII „REVISTEI NOASTRE”

Alexandru
Clenciu



EPIGRAME

Unui confrate care mă atacă

Insu-acesta virulent,
Priceput la bobîrnace,
Pare-a fi inteligent,
Însă cred că se preface.

Lui EUGEN BARBU, autorul serialului de lung metraj LA JUDECATA DE APOI A POETILOR, susținut în revista SĂPTĂMÎNA

Cum Barbu e mereu „în mînă”
Va încerca, nu mă îndoii,
Să țină serialul pînă
La... Judecata de apoi...

Rubicondului compozitor D. CAPOIANU, la Costinești

Cînd Capoianu pus pe șagă
Pătrunde-n mare, bată-l vina,
Stîrnește-un val ce se propagă
Din Costinești pîn-la Sulina.

Lui MIRCEA IONESCU-QUINTUS al cărui volum a fost prefațat de criticul purtător de barbă, Mircea Iorgulescu

Dragă Mircea, te-ai ales cu
Lauri și aștepți destui
De cînd Mircea Iorgulescu
Te-a luat pe... barba lui.

ZILE DE VACANȚĂ

Moto :
„Vedem Ceahlăul la apus,
Departe-n zări albastre dus,
Un uriaș cu fruntea-n soare,
De pază țării noastre pus“.

G. COȘBUC

DRUMEȚIE PE CEHLĂUL

Cortina s-a lăsat peste ultimul act al unui întreg an de muncă asiduă.

Ultima săptămână... ultima zi... ultimul ceas...

Bucuria zburdă copilărește. Sîntem în vacanță!

Încotro? Întrebarea n-are rost. Locul e demult hotărît: vom merge într-o excursie organizată de profesori și elevi ai Liceului Economic, la care s-a alăturat și un grup de elevi de la Liceul „Unirea“.

Adio aer prăfuit al străzilor asfaltate! Adio patru pereți ai cotidienei clase! Zarea largă se deschide în fața noastră, depărtările ne așteaptă!

...Bătrînul patriarh al munților Moldovei — Ceahlăul — ne așteaptă să ne dăruiască din prisosul său de liniște și frumusețe.

Pe tot întinsul țării, nu există alt munte care să fi constituit o prezență atît de vie în existența oamenilor, nu există alt munte care să fi dat naștere atîtor povești și legende, ca Ceahlăul, această „piatră nestemată“ a Moldovei, cum a fost numit masivul de către marele cărturar Dimitrie Cantemir, care pe bună dreptate scria că „dacă anticii ar fi făcut vorbire în basmele lor, ar fi fost tot atît de vestit ca și Olimpul, Pindul sau Pelias“ („Descrierea Moldovei“).

Deși printre virfurile Carpaților altitudinea Ceahlăului este modestă (1904 m), el impresionează prin neta detașare în mijlocul munților mult mai mici din jur și prin stîncile abrupte, care mărginesc platoul și creează o lume fantastică de forme curioase, și apare ca un „domn între toate măgurele care alcătuiesc în juru-i o strajă de anoare“ (Alecă Russo).

Ceahlăul este primul munte din România, care a intrat în literatură (în 1716), primul munte urcat turistic (în 1809) și primul munte pentru care s-a scris un ghid (de către Gh. Asachi, Iași, 1840).

Ocupînd o suprafață de aproximativ 300 de km², masivul Ceahlău formează o entitate geografică bine individualizată.

Fauna Ceahlăului cuprinde cele mai multe din viețuitoarele specifice Carpaților Orientali, iar bogăția și varietatea florii sînt dovedite de prezența a peste 800 de specii de plante.

Toate aceste frumuseți au contribuit la transformarea Ceahlăului într-un important punct de atracție turistică.

Ce este drumeția? Puțină aventură, puțin neprevăzut, un drum de poezie...

Sursă inepuizabilă de învățăminte, școală a curajului și a prieteniei, a abnegației și altruismului, a solidarității, drumeția ne-a atras ca un imens magnet. Cel ce pleacă într-o expediție nu va avea decît de cîștigat, putînd să iasă pentru un timp din lumea orașului și a ilustratelor, pentru a vedea natura „la ea acasă“.

Natura e ca un gigant creuzet care absoarbe tot ce e viață animală și vegetală. La picioarele noastre se înalță și se prăbușesc milenare roci geologice; întinderea nesfîrșită a pămîntului ros de apă, vînturi și geruri ne îndeamnă la cugetări. Porțile cunoașterii larg deschise ne așteaptă elanul tineresc pentru a-și dezvălui tanele.

Nimic nu poate fi mai frumos decît un drum pe cărările muntelui, care străbat pădurea de brazi ce se întinde cît vezi cu ochii, sub mîngîierea blîndă a soarelui și în prospețimea eternă a aerului de munte.

Un val de vînt urcă în frunzele lăstărișului din marginea pădurii care prinde să șoptească.

Privind muntele de la poale, te înspăimîntă prin măreție, dar cînd îl cucerești metru cu metru te simți mai tare decît el.

Urcînd sute de metri, pe pante mai abrupte sau mai domoale, pătrunzi, încetul cu încetul, în sufletul muntelui, care este, de fapt, tot ceea ce are el mai viu și mai frumos.

De-a lungul drumului, din loc în loc, din stîncă tare a muntelui, iese, ca un dar al naturii, cite un firicel de apă pentru călătorii însetați. În

ZILE DE VACANȚĂ



altă parte, firicelele se unesc dînd naștere unui pîrîiaș care cade zgomotos. Aceasta este cascada Duruitoarea a cărei frumusețe a fost descrisă și de Al. Vlahuță : „Ne întoarcem privirile la dreapta și rămînem uimiți. O pînză lată de apă, albă ca laptele, desfășurîndu-se, cade ca un sul, s-aruncă de la o înălțime amețitoare într-o copcă de piatră, care o prinde de la vreo zece metri mai sus de albie. Și-apoi o toarnă-n jos răsfirîndu-se ca o coadă de pînă peste pieptul rotund al unei stînci”.

Și după toate acestea, ce poate fi mai frumos, mai reconfortant decît popasul la o cabană aflată la altitudinea de 1750 de m, cu aproape 150 de m mai puțin decît înălțimea maximă a Ceahlăului? De aici de lîngă nori, admirăm apusul soarelui. La orizont, lumina se stinge treptat pentru a face loc întunericului, ce se așterne peste munți. În mijlocul naturii, ne găsim deprinderi de mult uitate : deprinderea de a ne spăla în unda rece a izvorului, de a fier-

be mîncarea în ceaul atîrnat de crăcană deasupra focului. În jurul flăcărilor roșiatice, privim puzderia de scînteii ce se ridică în văzduhul întunecat, îngînd un cîntec acompaniat de corul greierilor.

Să cutreieri pămîntul cu un scop bine determinat, înseamnă să trăiești de două ori, înseamnă să găsești două talmăcirii ale aceluiași dor : cunoaștere și frumusețe.

Referîndu-se la acest lucru, Nicolae Iorga spunea : „A călători e o nevoie sufletească a oricui... Ne place a schimba locurile, a cunoaște alți oameni, pentru ca, la întoarcere, cu atît mai mult să iubim locurile obișnuite și oamenii cu care avem a ne duce viața. E și-o dorință de extraordinar care ne mină, tendința de a ieși din ceea ce se repetă, zi de zi; e o patimă de a descoperi și ființa noastră se înmulțește doar prin descoperirile pe care le facem”.

Nicolae POPA,
Marian RUBIN,
clasa a X-a A

FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA”

Mihail STERIADE

O VIAȚA ÎNCHINATĂ PATRIEI

Cu 12 ani în urmă, îl sărbătoream cu prilejul împlinirii unei jumătăți de veac de la debutul său publicistic în paginile „Anuarului Societății literare „Grigore Alexandrescu” a elevilor din cursul superior al Liceului „Unirea” (periodic condus de profesorul și poetul I. M. Rașcu), cu articolul „Influența poeziei vechi asupra lui M. Eminescu”, apărut în nr. 3/anul școlar 1921–1922. L-am dedicat atunci integral nr. 6 al „Revistei noastre”, din noiembrie 1972, și o sesiune de comunicări științifice, la desfășurarea căreia și-au dat concursul prof. univ. dr. doc. Constantin CIPRAGA, prof. univ. dr. Gheorghe BULGĂR, lector univ. dr. Petre ZUGUN, scriitorii Ion POTOPIN și Sandu DIAMANTEȘCU, poetul și actorul Dinu IANCULESCU, prof. Traian OLTEANU, Florin STERIADE, precum și autorul acestor rânduri.

La 22 iulie, același an, îl întâlnisem în casa fratelui său din București, cu care ocazie mi-a acordat interviul „Nu este reușită în viață pentru un om dacă nu se simte înrădăcinat în solul unde a văzut lumina zilei”, pe care l-am inclus în numărul jubiliar. M-a impresionat atunci și mai târziu prospețimea sentimentului său de dragoste față de patrie, deși își desfășoară activitatea dincolo de fruntariile ei, de mai bine de cinci decenii.

Într-o seară de august 1975, când și-a revăzut orașul natal și liceul unde s-a format, lângă obeliscul din Piața Unirii, mi-a vorbit ceasuri întregi despre eforturile supraomenești pe care le face pentru o operă unică, în felul ei. În micul său restaurant, „Soveja”, din Louvain-la-Nouve (Belgia), lucra singur, iar din modestele venituri obținute aloca cea mai mare parte pentru difuzarea în lume a valorilor noastre spirituale, care vedeau lumina tiparului în editura sa, numită tot „Soveja”. Cu un an înainte, adică în 1974, înființase Centrul Cultural Român din Belgia, în fruntea căruia se află și astăzi, după ce în 1969 fondase „Asociația mondială a prietenilor lui Mihai Eminescu”.

Acum, îl omagiem cu aceeași căldură a inimilor noastre în momentul în care pășește în al șaptesprezecilea lustru de viață.

„Cronica” din 12 aprilie a.c. ne informează că vârsta l-a obligat pe ilustrul ambasador al culturii noastre în Occident să-și închidă localul și editura, fără a-și încheia cu totul prodigioasa-i activitate, al cărei bilanț nu poate fi cuprins într-un articol.

De aici, de unde a văzut lumina zilei, la 12 aprilie 1904, elevii și profesorii Liceului „Unirea” îi adresează sincere felicitări, urări de sănătate și fericire!

prof. Petrache DIMA



FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA”

„Scrisori către I. M. Rașcu și Florin Steriade”

Printre noutățile literare ale anului 1984, se numără și lucrarea lui Mihail Steriade, „Scrisori către I. M. Rașcu și Florin Steriade”.

Apărut la Editura Litera din București, sub îngrijirea lui Florin Steriade, volumul acesta, ca și cel apărut în 1979, la aceeași editură, „Mihail Steriade văzut de...” a fost publicat „în scopul de a pune la îndemina cercetătorilor care se ocupă sau se vor ocupa de opera lui Mihail Steriade, instrumentul necesar de informație bibliografică”.

Apariția acestui volum are pentru focșăneni, dar mai ales pentru elevii și cadrele didactice ale Liceului „Unirea” din Focșani, o semnificație aparte, izvorită din faptul că aici a fost elev Mihail Steriade și tot aici a fost dascăl și I. M. Rașcu.

Așa cum arată și titlul, volumul cuprinde scrisori ale poetului Mihail Steriade către I. M. Rașcu și fratele său, Florin Steriade, dar și câteva epistole ale lui I. M. Rașcu către Florin Steriade.

Această carte, rod al căutărilor lui Florin Steriade, are o mare valoare, atât prin faptul că aduce o contribuție esențială la cunoașterea preocupărilor literare ale poetului, cât și prin ineditul său, scrisorile lui M. Steriade către I. M. Rașcu alcătuind un jurnal intim, pe care, „de-aproape jumătate de veac de la primirea lui, nu-l văzuse nimeni”, în afară de destinatar.

Scrisorile ce alcătuiesc acest jurnal ne demonstrează că, după terminarea liceului, poetul a păstrat o strânsă legătură cu fostul său profesor, pe care îl respecta foarte mult și care a avut un important rol în afirmarea lui M. Steriade pe tărîmul literaturii (în scrisorile sale, poetul îi pre-

zenta lui I.M. Rașcu poeziile lui, cerîndu-i părerea).

De cînd se află în capitala Belgiei, unde desfășoară o activitate susținută pentru răspîndirea culturii românești, M. Steriade ține și o strînsă legătură epistolară cu fratele său, Florin.

Numărul mare de scrisori ce datează din această perioadă ne demonstrează că prin acestea poetul realizează, de fapt, o legătură între el și patria natală: poetul îi cere fratelui său să-i trimită din țară lucrări ale scriitorilor români, reviste, almanahuri literare prin care vrea să mențină un contact permanent cu literatura română.

În afară de scrisorile adunate în 125 de pagini (unele dintre ele conțin creații ale lui M. Steriade), lucrarea mai cuprinde o serie de planșe în care întîlnim aspecte din activitatea sa culturală, titluri de reviste, ziare unde au apărut articole despre viața și opera poetului (printre publicații se numără și „Revista noastră”), ordine și medalii primite de M. Steriade pentru activitatea sa.

În ultima parte a volumului, întîlnim o serie de opinii exprimate de numeroși oameni de cultură cu privire la viața și opera poetului.

Tot ce se găsește tipărit în acest volum aduce argumente convingătoare referitoare la faptul că, departe de țară, M. Steriade nu a încetat de a fi patriot: contribuția lui la răspîndirea literaturii și culturii românești în lume este considerabilă. Prin creațiile sale, precum și prin întreaga sa activitate, M. Steriade s-a afirmat ca o adevărată personalitate culturală ce face cinste țării și popoului român.

Marian RUBIN,
clasa a XI-a A

INSEMNĂRI DE LECTURĂ

Leon KALUSTIAN:

„SIMPLE NOTE“ (III)

În cartea sa, intitulată cu atita modestie „Simple note“, L. Kalustian, fost elev al Licelului „Unirea“, ne readuce în memorie câteva din cele mai reprezentative figuri, pe care le-a dat acest pământ românesc. Pentru a reda cât mai exact trăsăturile de caracter ale unor celebriități, autorul își pune în valoare unele epistole ale acestora, pe care le posedă, adresate în cele mai multe cazuri profesorului și geologului Ion Simionescu. Dintre evocările sale, nu putea să lipsească Nicolae Iorga, marele nostru istoric. Viața și opera sa sînt arhicunoscute. Ceea ce e mai puțin cunoscut, și de aici meritul autorului, este existența unui „stil epistolar — Iorga“, un stil caracterizat printr-o deosebită conciziune, fără înflorituri plastice și foarte riguros. De fapt, L. Kalustian nu face altceva decît să întregască catalogul ciudățeniilor ce alcătuiau firea marelui Iorga.

Cîteva rînduri îi sînt închinat și marelui matematician Gh. Țițeica, pe care autorul l-a cunoscut personal și cu care a întreținut, timp de 10 ani, o strînsă și rodnică prietenie.

Despre Perpessicius, pe care, de asemenea, l-a cunoscut L. Kalustian vorbește cu mult patos, neuitînd să amintească cîte ceva despre laborioasa sa activitate, în domeniul prozei, poeziei și mai cu seamă al criticii literare. Extraordinară, la acest om minunat, este voința cu care a lucrat neobsit zi și noapte, jertfindu-și chiar și vederea pentru realizarea monumentalei ediții a lui Eminescu, ceea ce ne demonstrează încă o dată (oare pentru a cîta oară?) că lucrurile deosebite, trainice se fac cu eforturi enorme. Dacă atunci cînd auzim vorbindu-se de profesorul Ioan Cantacuzino, ne vine în minte marele savant și una dintre cele mai ilustre figuri ale medicinei românești,

L. Kalustian ni-l înfățișează și în ipostaza patriotului înflăcărat care și-a pus știința în slujba apărării intereselor țării sale: astfel, după pacea din 16 iunie 1918, de la București, Cantacuzino pleacă la Paris, unde, împreună cu alți patrioți români, alcătuiește „Comitetul Național“ pentru a apăra interesele României; în 1920, în calitate de prim delegat, semnează Tratatul de la Trianon pentru alipirea la patria-mamă a provinciilor aflate sub stăpînirea habsburgilor. În calitate de om de știință, Ioan Cantacuzino descoperă serul antigagrenos, serul difteric și fondează „Institutul de seruri și vaccinuri“ care mai tîrziu, în semn de stimă și aleasă prețuire, îi va purta numele. De asemenea, autorul realizează un scurt istoric al Capșei, pe vremuri principalul loc de întîlnire al scriitorilor, unde se „rumegau“ multe din evenimentele Bucureștilor de altădată. Neuitîndu-și locurile de baștină, scriitorul dedică cîteva pagini fecundei Vrance, care a știut să dea lumii atîția oameni de seamă cum sînt: Duiliu Zamfirescu, Petre Liciu, frații Ștefan și Gheorghe Longinescu, Simion Mehedinți (și lista ar mai putea continua), lansînd, totodată, invitația de a merge la Muzeul Satului din București pentru a vedea o mică parte din ceea ce este mai specific frumosului plai mioritic. Bine documentată, cartea vine cu informații noi și despre: Mircea Eliade, Ion Pillat, Ioan Mîșir, Ion Ionescu-Quintus, Ioan Slavici, Alexandru Vlahuță și alții. Conținutul cărții se caracterizează prin conciziune și plasticitate. Toate acestea fac din „Simple note“ o carte deosebit de valoroasă.

Mariana-Carmen MUNTEANU,
clasa a XI-a

Dumitru PRUNARIU

(Urmare din pag. 1819)

ales pe aceasta pentru că era cea mai lungă dintre toate cele pe care le aveam cu solul -, eventual anumite reportaje de televiziune transmise de acolo de sus, apoi pregătirea interiorului pentru activitatea de a doua zi și ceva mai mult timp la dispoziție pentru a privi prin hublou. La ora 11 seara, tot după ceas, bineînțeles, intrarea în sacii de dormit, stingerea luminii, acoperirea hublourilor, în prealabil, și „Noapte bună” până a doua zi dimineața.

- Ce ne puteți spune despre misiunea acestui zbor ?

- Misiunea acestui zbor cosmic executat în perioada 14-22 mai 1981 a avut, cum de la sine înțeles este, un dublu scop: a avut un caracter profund științific ; în cadrul acestei acțiuni s-au pus în valoare o serie de experimente propuse, concepute, realizate, prin aparatura respectivă, de către specialiștii români, o serie de experimente comune realizate împreună cu Uniunea Sovietică. În același timp s-au pus încă o dată în lumină relațiile de prietenie și colaborare și în domeniul cosmic, dintre România Socialistă și Uniunea Sovietică.

- Dar despre colaborarea cu colegii dv. sovietici ?

- Colaborarea s-a desfășurat în cele mai bune condiții. Colegii sovietici erau foarte bine pregătiți, am avut multe de învățat de la ei : am avut ce învăța ca oameni, am avut ce învăța ca specialiști.

- Ați trecut prin clipe dramatice ?

- Vedeți, dacă ați întreba un om de pe stradă ce înseamnă o clipă dramatică, poate că ar da o definiție, care, pentru alți oameni ar constitui obiectul muncii cu care se întîlnesc zi de zi. Dramatismul ar putea fi întîlnit, aș putea spune, în anumite doze, în fiecare activitate. Desigur, această activitate se caracterizează printr-un grad sporit de risc. Orice zbor cosmic, în acest necunoscut încă, din anumite puncte de vedere pentru om, constituie încă o evoluție riscantă, o evoluție aventuroasă, dar aventuroasă în folosul omenirii, în folosul științei.

În cadrul pregătirii, trecînd pas cu pas prin diferite faze, în momentul ajungerii în diferite situații deosebite, în momentul ajungerii în situații care ar putea părea dramatice pentru un om obișnuit, noi le consideram normale pentru procesul nostru de pregătire, le consideram acceptabile, omenești, iar după terminarea programului în care aveam chiar astfel de situații, ne întorceam acasă obișnuit, în familie, a doua zi luînd-o de la capăt.

- Și prin situații comice ?

(Continuare în pag. 1841)

ISTORIE LITERARĂ

AMINTIREA LUI TUDOR VIANU

de prof. univ. dr. Gh. BULGĂR

Sînt două decenii de cînd dispărea, în plină putere de muncă și de creație, profesorul nostru și al multor generații de tineri studiosi, Tudor Vianu, — eminent om de litere, dascăl respectat, estetician, spirit erudit și generos, accesibil oricărui ucenic dornic să știe mai mult decît putea asculta la cursuri, fericit să fie sprijinit în afirmarea personalității sale de un om ca Vianu. Cei care am trăit mulți ani în preajma lui, colaborînd la lucrări conduse de el, scriind la cărți tipărite sub îngrijirea lui, nu vom uita niciodată învățămintele adevărate ale spiritului său pătrunzător și sensibil, care, asimilînd știința estetică, a lumii, substanța valorilor literare universale, specificul istoric al evoluției culturii noastre, ne-a oferit prin cărți, studii, conferințe, cursuri și mai ales în lungi discuții din colectivul de limbă literară al Institutului de Lingvistică al Academiei (unde elaboram sub conducerea lui Dicționarul Eminescu și alte studii de specialitate), sinteze, comentarii, observații, sugestii de mare finețe și originalitate, stimulînd inițiative ale cercetării ori consacraînd rezultate ale investigației.

Analizele și confruntările literare și stilistice, lingvistice de multe ori, în sensul cel mai adînc al cuvîntului, erau cu atît mai ample, mai fertile și mai originale, cu cît, acum trei decenii, participau la munca benedictină de culegere de material pentru dicționarul limbii literare, întîi, a-



Desen de SILVAN

poi pentru cel al limbii poetice a lui Eminescu, Vladimir Streinu, Șerban Cioculescu, Edgar Papu, Ion Crețu, I. Dumitrescu ș.a., ale căror opinii și erudiție incitau intervențiile, comentariile, îndreptările lui Tudor Vianu. Era epoca muncii anonime de laborator, supusă rigorii și umilinții administrative. În 1952-1954, constituiam un mic colectiv (Vianu, Papu și subsemnatul) de conțopiști, făcînd fișe de citate literare pentru ilustrarea cuvintelor din dicționarul limbii curente, apărut în patru volume în 1955-1956. Păstrez și azi fișe redactate de Vianu, cu acel scris fin, îngrijit, estetic, parcă o imagine a ordinii interioare a profesorului de estetică (dar el nu mai preda demult nici o estetică).

Ceea ce biografii lui nu știu și nici nu vor să rețină este fap-

(Continuare în pag. 1839)

TUDOR VIANU — inedit

Către EDITURA PENTRU LITERATURA BUCUREȘTI

Ofer, prin aceasta, Editurii pentru Literatură (E.P.L.), spre editare, volumul „Cîntare omului” de Tudor Arghezi în cadrul literaturii comparate. Acest volum, de 200—250 pagini, va constitui încercarea de a infățișa caracteristicile poeziei lui T. Arghezi, în faza socialistă a creației lui, prin așezarea poemului care o reprezintă, „Cîntare omului”, în seria ei tematică pe planul literaturii mondiale.

Volumul propus va putea fi predat E.P.L. în luna iunie 1962. Rugîndu-vă să binevoiți a-mi confirma acceptarea prezentei oferte, în cazul în care sinteți de acord cu ea, vă transmite salutăările sale tovărășești*

Acad. Tudor VIANU

CORDEA, cordole, s. f. 1. Panglică
mai îngustă, de lână sau de mătase,
care servește de ornament (de cap, de
gât, etc.). 2. Georges scotea cordole pe
nas. 404 A 5, M. N. 58. Hîndea rătăcie
cu flori, cu cordole. EMINESCU, N. 5.
Ni-o sort cu listă albă, la gât cu
cordeana neagră. TEODORESCU, P. 7. 325.
3. Zool. Mold. Un vierme interes-
tînd, panglică.
3. Un joc de căști. Boiem... giuca
harola sau vîrle [a] oag. ALECSANDRI,
P. 82.

ISTORIE LITERARĂ



Tudor Vianu, Elena Vianu și Alexandru Rosetti

(Urmare din pag. 1 836)

tu că Vianu lucrînd ca filolog, pe material lexical imens și cu fișe de citate extrase din toate ariile culturii și limbii naționale, a fost atras tot mai mult de latura lingvistică a construcției literare, de specificul semantic și stilistic al sintagmelor care compun arta expresivă a unui autor și astfel ne-a dat încă din 1955 studii aplicate despre limba și arta stilistică a unor scriitori români; — mai mult: a analizat structura lexical-gramaticală în serviciul esteticii stilului în opera lui Eminescu (se cunoaște azi bine studiul său clasic: Epitetul eminescian, cu fine observații și clasificări de ordin lingvistic, gramatical și stilistic, — manuscris elegant de 60 de pagini, dăruit mie de profesor: „în amintirea colaborării noastre, pentru cînd nu voi mai fi“...), a lui Odorescu (de asemenea, manuscris

dar cu creionul, perfect lizibil și ațit de original).

Paralel cu studiile pregătite în acel colectiv harnic și devotat tezaurului expresiv al limbii noastre literare, studii care au fost și tipărite succesiv în cele trei volume de „Contribuții la istoria limbii române literare în secolul XIX“, a fost elaborată și „Bibliografia limbii literare — 1780—1866“ —, apărută după dispariția lui Vianu, ca și Dicționarul Eminescu, din care, prin succesive revizuri, în sensul reducției aspectelor stilistice, a faptelor de expresivitate, pentru a fi mai aproape de un dicționar lingvistic decît de unul literar, stilistic, au dispărut și indicațiile despre epitetul eminescian, despre funcțiile antitezei, ale hiperbolei etc. Dar Vianu a apucat

să tipărească Dicționarul xime comentate și cartea despre Cîrșăluț Arghezi, a căreia editură am dus-o ca re o aștepta demult ofertei rămînînd la A fost cîntecul leului acum exact două mai 1964 Vianu neașteptate. Inima rezistat la al doilea

Era un contrast neuitat, între primă să și încărcată de al vieții renăscute grădinii din parcul chipul omului conlancolii și de regre să, polidă, cu obre ce potența fruntei ales ochii vii, străsuris sceptic și pi

(Fotografii inedite din colecția Mariei Alexandrescu-Vianu)



T. Vianu cu fiica sa, Maria

TUDOR VIANU

narul de ma-
a definitivat
are omului a
ofertă pentru
direcției ca-
t, manuscrisul
mine și azi.
dei în aprilie,
ecenii; la 21
-a părăsit pe
lui nu a mai
a infarct.

mișcător, de
rara luminoa-
verdele crud
între florile
Bibliotecii și
umat de me-
e, cu fața tra-
jii supti, ceea
mare și mai
rătători, - un
rdut în amin-

tiri poate, cu acel popas liric în
distihul lui Goga, poet mult pre-
țuit de Vianu, el însuși poet, cum
am putut vedea în chiar acei ani
în volumul pregătit de prietenul
Emil Manu, căruia, în prefață,
Vianu îi mulțumea că s-a gândit
la o asemenea selecție lirică a
unui filozof și istoric al culturii,
al literaturii, al esteticii, cum era
Vianu. Ziceam deci că-l urmărea
distihul lui Goga atât de dens și
filozofic, rostit într-o clipă de
bilanț melancolic al vieții:
Nu cite-au fost îmi vin în min-
te / Ci cite-ar fi putut să fie...

Vom regreta totdeauna deci
prematura dispariție a eminen-
tului nostru profesor; l-am sim-
țit de-a lungul anilor, mai ades
când ne-am reluat contactele, noi,
tinerii universitari, reveniți din
război (și cîți nu ne-au conside-

rat dispăruți în luptele de la
Păuliș, din septembrie 1944, a-
cum patru decenii...), aspirînd
cu toții la libertatea deplină a
creației, la progresul constant al
națiunii, la înflorirea fără pre-
cedent a culturii naționale, pe
care ne pregătiserăm cu toată
tragerea de inimă s-o servim și
s-o îmbogățim, muncind fiecare
după puterile și talentul său...
Pentru noi, Vianu a fost un ade-
vărat spiritus rector, un director
de conștiințe, un îndrumător in-
spirat, erudit, generos care a
făcut școală și a sprijinit eficace
creația științifică și literară, re-
prezentîndu-ne cu prestigiu în
afîtea reuniuni internaționale
științifice.

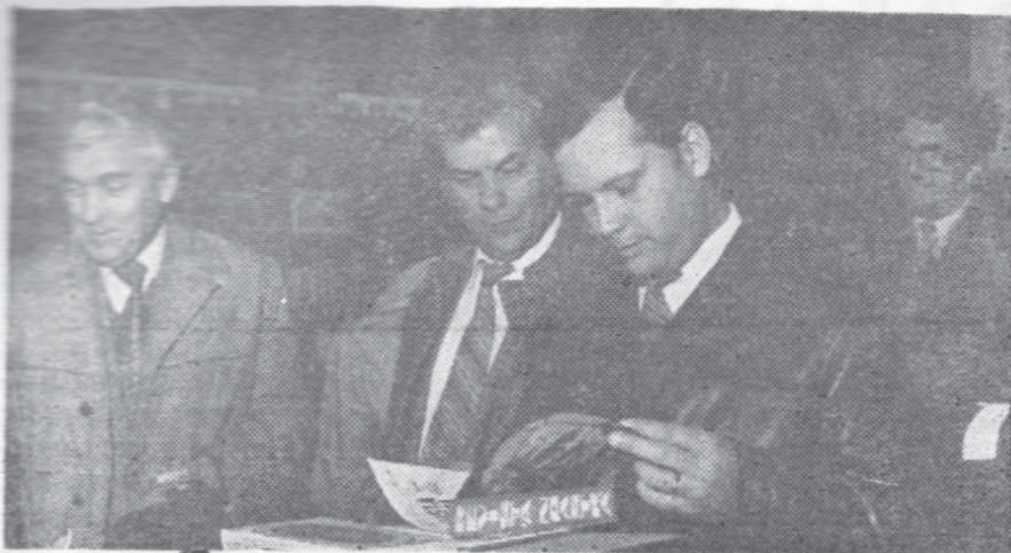
La două decenii de la dispa-
riția lui îmi vin în minte vorbele
lui Arghezi pentru omagierea u-
nui confrate de talia lui Vianu:
„Sărută, soare, în fiecare zi mor-
mîntul unui oștean al splendori-
lor tale”.

pe care o asigurăm de sincera noastră grațitudine)



M. Sadoveanu îmbrățișându-l pe T. Vianu, în aula Academiei, cu prilejul sărbătoririi a 75 de ani de la nașterea autorului „Baltagul”

INTERVIU



(Urmare din pag. 1835)

– Fără îndoială. Cu niște colegi plini de umor, pentru că nu aș vedea un cosmonaut care să nu aibă dezvoltat acest simț al umorului, trecem uneori și prin situații comice. N-aș putea să vă relatez exact acum o astfel de situație, dar la momentul respectiv știu că ne distram unii pe seama celorlalți, pentru micile farse sau gafe făcute, bineînțeles, nu în cadrul programului foarte serios de pregătire.

– La Liceul „Unirea”, în toamna anului trecut, ne-ați prezentat astfel de situații comice. Vă rugăm să ne relatați totuși una dintre ele.

– Da, am să vă vorbesc despre una din timpul zborului cosmic. Astfel, într-o zi, l-am văzut pe comandantul complexului spațial, Kovalionok, făcându-și vînt cu picioarele, de jos, dîndu-se ușor cu capul de tavan, împingîndu-se din nou în jos, apoi din nou în tavan, cu capul înclinat ușor în față și fără să înțeleg ce vrea să facă. Ei bine, în momentul în care s-a întors puțin cu fața spre mine și mi-am aruncat și eu ceva mai atent privirile, am constatat că în mîna ținea o sticlă cu un anumit lichid, era vorba probabil, de anumite medicamente pe care le consumau pentru întărire cosmonauției, și pe care vrînd să-l facă cu orice preț să iasă pe gîtul sticlei, punea sticla la gură și în momentul în care se ciocnea ușor cu capul de tavan, lichidul, în virtutea inerției, își continua drumul spre gura lui. Am învățat cu ocazia aceasta încă un mod de a bea din sticlă, în spațiul cosmic, unde nici măcar lichidul nu mai are greutate.

– Cum vă petreceți orele de destindere ?

– Orele de destindere erau puține, pentru că programul, mai ales în cadrul unui zbor de scurtă durată cum a fost al nostru, a fost foarte încărcat. Aveam însă la îndemînă un casetofon, ascultam muzică, pe fondul muzicii lucram de fapt, toată ziua, o

an inginer astronaut Dumitru PRUNARIU:

Cosmonautica în scopuri pașnice duce la

acoperea și zgomotul ventilatoarelor și al aparturii, uneori, mai aveam timp și pentru un scurt program ziune, înregistrat, bineînțeles, pe benzi video.

mai țineți minte din filmul întoarcerii pe Pământ?

ed că reîntoarcerea pe Pământ este totuși cel mai dificil din programul unui zbor spațial. Cel puțin al unui zbor spațial cu capsule recuperabile, prin parașutare, așa cum a fost cu care am revenit eu pe Pământ. Emoțiile au fost mari înainte de decuplare de laboratorul spațial, pentru că știam că va fi o călătorie ce trebuie să urmeze. Capsula noastră s-a desprins din restul navei cosmice la reîntoarcere în atmosferă printr-un salt de puternic, apoi coborând cu viteză din ce în ce mai mică plecând de la acea primă viteză cosmică, pînă la viteza de cădere se deschid parașutele, ceva în jurul a 900 de km/oră, în acel spațiu atmosferic, cu o grosime cam de 100 km, coborînd pe o lungime de 300 de km, în aproximativ 12-15 minute. Desigur, suprasarcinile sînt mari, capsula se încălzește la 2000°C, cosmonautul nu simte în interior această căldură, dar simte trepidațiile puternice ale ei, mai puțin aerodinamic în atmosferă, simte șocul la deschiderea parașutei, șocul este foarte mare, de altfel, - la noi se pare că s-a deschis mai tîrziu, cu câteva secunde, ceea ce a dat emoții și celor de jos, ne dădea o senzație de cădere pentru că urmăream pe cronometru deschiderea la timp exact fixat, prin automată de la bord, pentru deschiderea parașutei - în fine, căzînd cu parașuta cu o viteză cam mică pe secundă, ajungi în apropierea Pămîntului unde se poate ateriza mai îndulcesc puțin șocul căderii și al șocului, cel care destinde complet. Urmează apoi deschiderea parașutei, ieșirea pe Pămînt, mai mult sau mai puțin cu ajutorul parașutei, dar de regulă mai mult, pentru ca în perioada de readaptare la condițiile terestre, cosmonautul nu poate deplasa singur, mai ales în primele momente, și să se afle din nou pe Pămînt.

ed că hrana joacă un rol important în menținerea echilibrului fiziologic al omului scos din condițiile pămîntene. Din ce în ce mai important este rolul hranei în viața cosmonautului?

ă și mîncarea este apropiată pe cît posibil de cea terestră, se mîncă : brînză, carne, ciorbe, supe, se beau sucuri, lapte, se mîncă piine, multe dulciuri. Dar închipuiți-vă că acestea sînt conservate, fie în tuburi, fie în cutii sau în ambalaje de plastic, fie sub formă de hrană dehidratată, care se găsește acolo sus, dar care își păstrează toate calitățile și nu numai nutritive, chiar senzitive, așa putea să le simțim exact aceleași senzații de gust, de miros, de plăcere ca atunci cînd mîncam pe care o creează mîncarea obișnuită pe care o găsim acasă.

- Ați fost primit sărbătorește și ați fost răsplătit cu înalte distincții pentru aceste posturile de radio și televiziune ca urmare a acestui eveniment. Gîndindu-mă la faptul că ați fost din anonim, în timp ce vorbeai la televizor, să fiți tratat un lucru care vă onorează : meritul și contribuția la treburile care am început interviul cu dumneavoastră, acest mare succes ! Din cîte știu, nu există altă mînească la cercetarea spațiului cosmic.

- Nu, zborul la care am participat este încadrat în cadrul programului nostru, mai ales în cadrul Programului nostru, să spun așa, un salt în față, în care sînt incluse mai multe țări, dar care se realizează exclusiv în aceste scopuri pașnice.

În țara noastră, în cadrul Programului nostru, au fost realizate numeroase aparate științifice și aparate de comunicație, unora dintre acestea le sînt sateliți artificiali ai Pămîntului, aparate de comunicație, și care au dat rezultate, care sînt noi în țară, cit și în Uniunea Sovietică, în colaborare cu care s-au făcut lucruri care au fost apreciate cum se cuvine și în activitatea și în aceste direcții.

- La Liceul „Unirea”, ați vorbit despre cosmonautica și a lui Herman Oberth.

- Din documentele existente, cînd se vorbește despre cosmonautica în lume, se atestă faptul că încă de la începuturile ei, la Sibiu, deci pe pămîntul României, au fost realizate lucruri cu mai multe trepte, desigur nu rachete spațiale, acestea fiind construite de către inginerii noștri, deci combustibilul preparat de către inginerii noștri, perite de Ioan Valahul. Acestea au fost rachetele noastre, au fost primele rachete construite în lume. De atunci pînă în zilele noastre, nu s-a mai construit prea departe, să ne oprim la Sibiu, dar în țara noastră, al XIX-lea și al XX-lea ? Pentru că în țara noastră, la Sibiu, la Mediaș și la Sighișoara sînt realizate titlurile navigației spațiale, cel care a calculat pe riglă și a calculat racheta cosmică, acesta, în 1984, împlinește 90 de ani de la naștere, atît în Germania, cit și în Statele Unite, și a contribuit la zborul pe Pământ, el rămîne totuși un sas transilvănean.

- În încheiere, v-aș ruga să vorbiți despre unele probleme ale cercetărilor spațiale.

la progres, duce la dezvoltarea științei"

este pe cosmodrom și în țară, ați știți românești și sovietice, presa, cine au popularizat cum se cuvine această spectaculoasă înșirare a ei la Liceul „Unirea”, am constată : modestia. Atunci s-a născut în interviul de față. Vă felicit pentru titlu, nu este singura contribuție rolului cosmic.

Participat nu este singura și se de colaborări internaționale ale Programului Intercosmos. Zborul salt calitativ în această colaborare multe țări socialiste, și care se efectuează pașnice.

Programului Intercosmos, s-au realizat, care au zburat la bordul spațiului, de tip Intercosmos sau Cosmos, care au fost interpretate atât la Sovietică sau în alte țări socialiste ca și cele experimente. Aparatele și specialiștii noștri își continuă

vorbim și despre contribuția lui Conrad Haas.

Descoperite până în prezent, în România, de la începutul secolului al XVI-lea, s-au construit rachete rachete cosmice, ci rachete artificiale de Conrad Haas, care a folosit aparat după anumite metode descoperite au fost primele manifestări de rachete cu mai multe trepte cunoscute în zilele noastre – să nu ajungem totuși la Sibiu secolelor al XIX-lea și al XX-lea. De ce spunem la Sibiu secolelor al XIX-lea și al XX-lea? Pentru că la începutul veacului nostru, în Sibiu, și-a desfășurat activitatea un om care a pus pentru prima dată mîna pe metoda cosmică, **Herman Oberth**. Anul acesta de ani și cu toate că a contribuit la dezvoltarea tehnicii rachetelor Unite la dezvoltarea tehnicii rachetelor primului pămîntean spre lună, și al silvănean.

Să vorbiți despre câteva dintre fo-

– Cosmonautica a ajuns să aducă numeroase foloase omeniilor. Aș menționa doar câteva direcții. În privința cunoașterii mai exacte a globului terestru se executau măsurători care durau ani de zile. Prin intermediul măsurării traiectoriei sateliților artificiali ai pămîntului se poate deduce din ecuațiile acestei mișcări cu multă exactitate care este forma Pămîntului, care este distribuția diferitelor mase sub sau pe scoarța terestră. De asemenea, cosmonautica aduce numeroase avantaje în folosirea ei în cartografiere, topografie, anterior spuneam în geodezie, pentru că măsurarea formei Pămîntului este cea care preocupă pe geodezi, aduce numeroase foloase agriculturii, pentru că din cosmos, prin intermediul telemetriei, prin intermediul acestor investigații de la distanță, prin diferite frecvențe ale undelor electromagnetice se pot trage diferite concluzii, se fac deducții referitoare la ceea ce se află pe scoarța terestră, se pot trage concluzii referitoare la stadiul de coacere a anumitor culturi, la faptul că sînt sau nu atacate de anumiți dăunători, la starea pădurilor, la starea hidrografică. De asemenea, cosmonautica contribuie nemijlocit la realizarea unor materiale speciale, de data aceasta deja sus, în laboratoarele spațiale, materiale care sînt utile omului pentru anumite aparate speciale și care nu pot fi obținute în condițiile terestre din cauza gravitației, în spațiul cosmic se pot obține anumite preparate farmaceutice, imposibil de obținut jos, pe Pămînt, foarte eficiente în tratarea unor afecțiuni. Spațiul cosmic reprezintă încă un laborator pentru cercetarea științifică în scopuri pașnice și sînt convins că aceasta se va dezvolta continuu, cu toate cheltuielile extraordinare de mari care se fac în domeniul cosmonauticii în scopuri militare, care se dezvoltă și aceasta, din păcate și în pofida tuturor cheltuielilor care se fac pe Pămînt pentru înarmare și care nu pot duce decît la rău, la distrugere. Cosmonautica în scopuri pașnice duce la progres, duce la dezvoltarea științei.

– Am înțeles că unele țări mai puțin dezvoltate au aflat informații despre bogățiile lor în urma acestor cercetări cosmice.

– Este adevărat, prin intermediul teledetecției, așa cum spunem, se pot face numeroase descoperiri referitoare nu numai la scoarța terestră, ci și la bogățiile din subsolul terestru. Este adevărat că unele țări mai puțin dezvoltate, care nu pot beneficia direct de sisteme spațiale, au obținut informații prin intermediul unor sisteme la care apeleză, lansate fie de către Uniunea Sovietică, fie de către S.U.A., informații privitoare la bogățiile propriului subsol. Și țara noastră a obținut informații bogate referitoare la petrolul existent în Marea Neagră.

– Vă mulțumim din toată inima pentru amabilitatea cu care ați răspuns la întrebările noastre și vă dorim succes în continuare, poate chiar în cadrul unui nou zbor cosmic !

rea științei"

să aducă numeroase foloase ome-
va direcții. În privința cunoașterii mai
se executau măsurători care durau
măsurării traiectoriei sateliților arti-
te deduce din ecuațiile acestei miș-
re este forma Pământului, care este
sub sau pe scoarța terestră. De ase-
e numeroase avantaje în folosirea ei
anterior spuneam în geodezie, pen-
ământului este cea care preocupă pe
foloase agriculturii, pentru că din
lemetrii, prin intermediul acestor in-
în diferite frecvențe ale undelor ele-
diferite concluzii, se fac deducții refe-
re scoarța terestră, se pot trage con-
l de coacere a anumitor culturi, la
e de anumiți dăunători, la starea pă-
că. De asemenea, cosmonautica con-
rea unor materiale speciale, de data
atoarele spațiale, materiale care sînt
aparate speciale și care nu pot fi
e din cauza gravitației, în spațiul cos-
preparate farmaceutice, imposibil de
rte eficiente în traterea unor afecți-
tă încă un laborator pentru cerceta-
așnice și sînt convins că aceasta se
toate cheltuielile extraordinare de
iul cosmonauticii în scopuri militare,
din păcate și în pofida tuturor chel-
mînt pentru înarmare și care nu pot
ugere. Cosmonautica în scopuri paș-
a dezvoltarea științei.

țări mai puțin dezvoltate au aflat in-
r în urma acestor cercetări cosmice.
ntermediul teledetecției, așa cum spu-
e descoperiri referitoare nu numai la
găjiile din subsolul terestru. Este ade-
în dezvoltate, care nu pot beneficia
au obținut informații prin intermediul
ză, lansate fie de către Uniunea So-
informații privitoare la bogățiile pro-
ră a obținut informații bogate referi-
Marea Neagră.

tă inima pentru amabilitatea cu care
astre și vă dorim succes în continua-
i nou zbor cosmic !



Mreș colectivului redactional
al revistei Liceului "Mureș"
Focșani succese cosmice în
activitatea de propagandă și
instruire a tinerilor elevi, demne
de istoria bogată, plină de
evenimente semnificative a
orașului în care își desfășoară
activitatea.

opt. ing. cosmonaut

(Signature)

FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA”



Din rîndurile poporului român, s-au ridicat în decursul anilor, oameni de mare valoare, care au demonstrat că sînt în stare să soluționeze cele mai complexe probleme ale științei și tehnicii în epoca în care au trăit, să se situeze între fruntașii în dezvoltarea tehnico-științifică a timpului lor. Toți acești cercetători au fost nu numai mari savanți, dar și mari patrioți, pentru că au pus știința lor în slujba progresului poporului, s-au străduit să răspundă prin operele lor cerințelor dezvoltării societății românești.

Unul dintre aceștia, figurînd printre întemeietorii ingineriei românești și pionier al științei și tehnicii mondiale este inginerul Anghel Saligny. Despre el s-a scris mult, poate mai mult decît despre alți oameni de știință români, dar din păcate în aceste lucrări, Anghel Saligny este prezentat drept un precursor în organizarea și construcția căilor ferate și podurilor din România, restul domeniilor în care și-a desfășurat activitatea fiind atinse numai tangențial.

În acest an, în care se împlinesc 130 de ani de la nașterea sa, consider că este necesar să se prezinte întreaga multilateralitate a operei sale, arătîndu-se astfel, profunda sa dragoste față de țara în care s-a născut.

Revenit în țară în anul 1876, după strălucite studii făcute la Școala teh-

nică superioară din Charlottenburg, tinărul inginer este hotărît să-și pună toate cunoștințele în slujba țării sale.

Ajungînd însă în țară, Anghel Saligny găsește o situație inadmisibilă a tehnicii românești. Inginerii și tehnicienii români erau îndepărtați de la conducerea lucrărilor, acestea fiind concesionate unor societăți străine pe motivul că: „din lipsa posibilităților proprii, trebuie să plătim tribut superiorității tehnicii Apusului”. Era o situație veche, încă de la începutul secolului al XVIII-lea cînd lipseau cu desăvîrșire inginerii români de poduri și șosele și de lucrări hidrotehnice.

Anghel Saligny își dă seama că o organizare modernă avea nevoie de noi construcții de căi de comunicație, de porturi pentru dezvoltarea economiei naționale, precum și de o școală de ingineri și tehnicieni pentru ridicarea tuturor acestor construcții. Se poate spune că în întreaga sa activitate s-a ghidat după aceste idei.

Urmărind activitatea inginerului Saligny, an de an, pășind pe urmele sale din lucrare în lucrare, ne dăm seama că el și-a închinat întreaga viață dezvoltării economiei naționale.

Acoperind întreaga țară cu rețele moderne de căi ferate, construind noduri moderne, cum sînt cele de pe linia Filaret — Giurgiu, pe Bistrița la Bacău, sau viaductele de la Vădeni, Saligny realizează că acestea nu sînt suficiente pentru dezvoltarea rapidă luată de industrie și comerț după războiul de independență, cînd statul român a cunoscut progrese în toate domeniile, iar comerțul exterior s-a dezvoltat necontenit, aducînd resurse însemnate statului.

Dezvoltarea social-economică și politică a României impunea ca o necesitate vitală pentru comerțul țării dezvoltarea transporturilor fluviale și maritime. Combătînd ideea de a se concesiona la străini transporturile românești de pe Dunăre și Marea Neagră și susținînd necesitatea înființării unei societăți naționale de navigație, P.S. Aurelian scria în 1887: „Avem mare și ceea ce este mai

Anghel Saligny — părintele

mult, avem marea Dunăre, care udă România pe o întindere de mai mult de jumătate; avem ape multe și abundente în interiorul țării și cu toate acestea, marina am lăsat-o cu totul în părăsire. S-ar crede că nu ne dăm seama de utilitatea cea mare ce înfățișează pentru România atît din punct de vedere politic, cît și economic, posesiunea unei marine naționale”. Saligny, însă, își dă seama; astfel încît în 1888 el cere și este trimis în străinătate să studieze problema navigației fluviale și maritime.

Anii trec. După construcția de poduri și căi ferate, de porturi cu toate instalațiile necesare (antrepozite, silozuri etc.) Saligny își pune geniul în slujba unei noi ramuri a economiei: navigația fluvială și maritimă, ramură în care desfășoară aceeași activitate neobosită. La acea dată, marina comercială a României era foarte redusă, majoritatea vaselor ce navigau pe apele românești fiind sub pavilioane străine. Navigația de pe Dunăre continua să fie dominată de societățile austro-ungare și ruse. Dar după cum spunea el: „este indispensabil ca pavilionul român să filfie de-a lungul fluviului”. De aceea Saligny obține cumpărarea a două bacuri pentru transportat vagoane, o navă de salvare (Constanța), pilotina Mangalia și șlepul Tuzla. Dar nu se mulțumește numai cu atît. Astfel el prezintă lui P.S. Aurelian un raport, privitor la organizarea marinei naționale, pe baza căruia în anul 1890 ia ființă Serviciul de navigație fluvială română (N.F.R.), iar în 1895, ia ființă Serviciul Maritim Român (S.M.R.) sub conducerea Regiei Monopolurilor Statului. Dar pentru o mai bună activitate a acestor servicii, ele sînt trecute în subordinea Direcției Căilor Ferate Române, direcție condusă de Anghel Saligny. Sub conducerea sa navigația românească ia un nou avînt. Astfel el dă o mare dezvoltare transporturilor pe Dunăre cu vase românești, creează linii noi de pasageri și mărfuri, construiește remorchere noi și puternice; totodată, el construiește magazii și porturi pentru depozitarea mărfurilor, cons-

truind o magazie grad pentru i în sus și în jo Junge astfel c de pavilioane vind cel mai verin la Sulina

În ceea ce S.M.R., Saligny pentru mărfurile cereale, p se importe că el creează lini Rotterdam și rul românesc Oceanul Atlantic Marea Nordul

Dîndu-și se reparate și t truite altele n conducerea se la Turnu-Sev voltare șantie posibilitatea de care avea el organizează metalice, pen rată și șosea.

În anul 190 generală a P. Comunație 1 tor general p subordinea N.I naval Turnu General al Po

Anghel

Alfor
SALIGNY
ele

ny – părintele tehnicii românești

ța Dunăre, care
o întindere de mai
; avem ape multe
teriorul țării și cu
ina am lăsat-o cu
S-ar crede că nu
utilitatea cea mare
ntu România atât
dere politic, cât și
nea unei marine
v, însă, își dă sea-
în 1888 el cere și
înătate să studie-
gației fluviale și

și construcția de
ate, de porturi cu
necesare (antrepo-
Saligny își pune
unei noi ramuri a
ția fluvială și ma-
care desfășoară a-
eobosită. La acea
ercială a României
majoritatea vasele
e apele românești
e străine. Naviga-
ontinua să fie do-
le austro-ungare și
a spunea el : „este
vilionul român să
luviului”. De ace-
umpărarea a două
portat vagoane, o
onstanța), pilotina
Tuzla. Dar nu se
cu atât. Astfel el
relian un raport,
area marinei na-
ruia în anul 1890
de navigație flu-
(.), iar în 1895, ia
Maritim Român
rea Regiei Mono-
ar pentru o mai
estor servicii, ele
ordine a Direcției
ne, direcție con-
gny. Sub condu-
omânească ia un
dă o mare dez-
ilor pe Dunăre
creează linii noi
uri, construiește
ternice ; totoda-
magazii și porturi
nărfurilor, cors-

truind o magazie chiar în portul Bel-
grad pentru înlesnirea transportului
în sus și în jos de gura Savei. Se a-
junge astfel ca Dunărea să fie plină
de pavilioane românești, N.F.R. a-
vînd cel mai mare trafic de la Se-
verin la Sulina.

În ceea ce privește activitatea
S.M.R., Saligny înființează vapoare
pentru mărfuri, cu care să se expor-
te cereale, păcură și cherestea și să
se importe cărbuni și alte mărfuri ;
el creează linia directă Constanța —
Rotterdam și face să filfiiu tricolo-
ruț românesc pe Marea Mediterană,
Oceanul Atlantic, Canalul Mincii și
Marea Nordului.

Dindu-și seama că navele trebuie
reparate și totodată trebuie cons-
truite altele noi, Saligny preia sub
conducerea sa și șantierul naval de
la Turnu-Severin ; el dă o mare dez-
voltare șantierului, acesta căpătînd
posibilitatea să construiască vasele
de care avea nevoie N.F.R. ; totodată
el organizează o secție de construcții
metalice, pentru poduri de cale fer-
rată și șosea.

În anul 1901 se creează Direcția
generală a Porturilor și Căilor de
Comunicație pe Apă, avînd ca direc-
tor general pe Anghel Saligny și în
subordine N.F.R., S.M.R., Șantierul
naval Turnu-Severin, Inspectoratul
General al Porturilor și Docurile din

Brăila și Galați, punîndu-se astfel în
subordinea geniului său întreaga ac-
tivitate maritimă românească.

În această calitate, el aduce mari
îmbunătățiri porturilor dunărene,
mărind lungimea de acostare a vase-
lor și suprafața platformelor. Toto-
dată creează portul Ramadan, din-
du-și seama că vechiul bazin din
Giurgiu va deveni inutilizabil, pre-
cum și un bazin pentru iernarea va-
selor, cu toate instalațiile necesare
pentru export și în special exportul
petrolului pînă la Regensburg și im-
portul cărbunelui ; la Brăila se ex-
tinde portul, la Galați se începe un
bazin special pentru exportat che-
restea. O atenție deosebită a dat
Saligny ușurării navigației pe Du-
năre ; a comandat drage noi pentru
adîncirea șenalului navigabil al Du-
nării și a creat serviciul de semnali-
zare a căii navigabile a acestui ma-
re fluviu.

Recunoscîndu-se capacitatea or-
ganizatorică și tehnică în această di-
recție, Anghel Saligny este numit
Președintele Consiliului de Adminis-
trație al noilor societăți române de
navigație : România, Societatea Ro-
mână Dunăreană, Maritima, Steaua
Română, în această calitate mărind
numărul vaselor românești de mă-
rfuri și punînd în exploatare prime-
le tancuri petrolifere românești.

Anghel
și
Alfons
SALIGNY
elevi



FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA”

Anghel Saligny și-a dat însă seama că, pentru ducerea mai departe a acestor lucrări, pentru apărarea corpului tehnic român de atacurile oamenilor politici care preferau să lucreze cu specialiști străini este necesară înființarea unei organizații care să „lucreze pentru dezvoltarea tuturor ramurilor de activitate industrială, comercială și agricolă și pentru apărarea membrilor ei”.

Astfel, încă din 1876, când 40 de ingineri și arhitecți hotărâsc să înființeze o societate, Anghel Saligny se află printre aceștia, iar la 18 octombrie 1881 când s-a inaugurat linia Buzău — Mărășești, la banchetul care a avut loc cu această ocazie în magazia de mărfuri a gării Focșani, el este printre cei care hotărâsc înființarea Societății Politehnice.

Societatea Politehnică a căutat să răspundă întotdeauna atacurilor nedrepte ce se aduceau corpului tehnic. Astfel în anul 1900, când mulți oameni politici au acuzat inginerii români că au ruinat țara făcând lucrări inutile, nerentabile și luxoase, ceea ce atrăgea concedierea unui mare număr de ingineri din serviciul statului, Saligny, ca secretar al Societății Politehnice, trimite un memoriu de protest către regele Carol I, reușind astfel să oprească măsura nedreaptă ce se hotărâse.

Spațiul nu permite să expunem pe larg și alte activități ale inginerului Saligny în domeniul construcțiilor civile și industriale, al încercării materialelor și contribuțiilor aduse de el la N.A.I.E.M. (Noua Asociație In-



ternațională pentru Încercarea Materialelor), al organizării artileriei în timpul primului război mondial, al fabricării primelor acumulatori electrici românești sau al îmbunătățirilor funciare.

Scriind despre activitatea lui Saligny, ai impresia că scrii istoria tehnicii românești, a dezvoltării economiei naționale în perioada 1880—1925. Consider însă că, prin articolul prezentat, cititorii cunoscând o nouă latură a activității lui Saligny, a inginerilor români, vor căuta să le urmeze exemplul ducându-le opera mai departe și ridicând astfel patria noastră pe noi culmi.

ing. Paul ILIESCU-SALIGNY

DINTRE SUTE DE CATARGE

Un mesaj

Un mesaj venit din spațiu
Ca un puf de păpădie
M-a trezit din reverie
Într-o noapte cam pustie
Prin orașul lui Horațiu.
Un mesaj venit din Cosmos
Cu o veste cam tîrzie,
Dar destul de aurie
Ca un ram de iasomie

Pus în ceaiul dintr-un termos.
Și cu mîna mea dibace
Școt un petec de hîrtie
Scriș încet, fără minie,
C-o cerneală străvezie,
De o mîină cam sîngace :
Pe pămînt e iarăși pace !!!

Nicolae-Dorin ROTARU,
clasa a XI-a A

DINTRE SUTE DE CATARGE

În zori

Memoriei lui Marin Preda

Prezent în lume
mai curînd prin absență
marele singuratic
ieșit în pridvor
își desfăce tacticos nasturii
de la cămașa cînepie
în vreme ce soarele

a și început secerișul stelelor
pe lac.
Gurilele rele spun
că iubește prea mult
lumea aceasta
și nu el e motivul.

Constantin ȘTEFĂNESCU

DEBUT

Puiul *)



Puiul îi urmări cu ochii triști pînă
pieiră în zarea depărtată...

Venea frigul. Simțea cum, încet,
încet, îl pătrunde, începînd de la a-
ripioara bolnavă pînă la inima care
îi tremura tot mai tare...

Băietanul, care în primăvară prin-
sesese un pui de prepeliță sub căciulă,
trecea acum voios pe marginea mi-
riștii îndreptîndu-se spre lăstar.
Deodată, ce-i văzură ochii? O pre-
peliță mică, ghemuită la pămînt...

— Ce e cu tine? Prepelițele au
plecat de mult! exclamă flăcăul.

Se apleacă și îl luă cu ușurință în
mîna, căci puiul nu mai putea să se
miște. Îl puse în aceeași căciulă în

care mai stătuse cîndva. De data as-
ta însă nu-i mai era frică. În căciuli
era cald și bine. Cînd îi văzu aripioa-
ra bolnavă, băiatul înțelese de ce
puiul nu a plecat cu celelalte prepe-
lițe, iar în minte îi răsări o aminti-
re despre un pui mic prins în primă-
vară...

— O fi același? se întrebă flăcăul.
Dar nu a putut să se lămurească, de
oarece toate prepelițele seamănă un-
cu alta.

Îl duse acasă și îl așeză într-un loc
cald. Frații mai mici ai băiatului îi
dădeau mîncare, îi îngrijeau rana
se jucau cu el și-l iubeau foarte
mult. Curînd puiul uită de miriști
și de frații săi, de parcă toată viața
ar fi trăit între copii.

Și așa, pe nesimțite, se duse și
iarna, cu gerurile și cu viforul ei.
Puiul deveni o prepeliță adevărată
voinică, ageră și cu aripile gata de
zbor. Rana era complet vindecată.

Veni primăvara. Cîmpul inverzi
trimitea miresme pe care prepelițe
le simțea din adierile vîntului rădă-
ciț prin colțurile odăii, odată cu des-
chiderea ușii sau a ferestrelor. Și
într-o bună zi, ieșind în pragul ca-
sei, fără ca vreunul dintre copii să
prindă de veste, își luă rămas bun
de la salvatorii ei și zbură într-aco-
lo unde o chema instinctul ei de pa-
săre înfrățită cu holdele.

Mihai VINTILĂ

clasa a VI-a

Școala Generală Nr. 46, București

*) Un alt sfîrșit al povestirii lui Ioan Al. Brătescu-Voinești

DEBUT



Zîmbetul copilului

Zîmbetul copilului
Liniștește valurile mării !
Zîmbetul copilului

Indulcește glasul păsărilor !
Zîmbetul copilului
Alungă tristețea unui câine !
Zîmbetul copilului
Alină durerea multor oameni !

Zîmbetul copilului
E o rază de lumină !
Zîmbetul copilului
Lucește-n ochii mamei !

Zîmbetul copilului
Lumea-nveselește !
Zîmbetul copilului
Cheamă vrăbiuțele !

Zîmbetul copilului
Nu dorește arme !
Zîmbetul copilului
Vrea mereu doar soare !

Laura UȘURELU,

clasa a III-a,

Școala Generală Nr. 9 — Focșani

DINTRE SUTE DE CATARGE

Cîntec pentru Toma Alimoș

De mergi la moară, colo la Trei Ape,
Strunește-ți calul, ține-l bine-n frîu,
Acolo vin doar cerbii să se adape
La ochiul de lumină din pîrîu.

Ușor coboară, mersul să-i înceteni
Și lasă-l să-și înmoaie pasu-n rouă ;
Tîrziu, cînd luna scapără sub ceteni,
Va bate doar o inimă, nu, două.

Stă timpu-n loc, cînd cerbii se adapă
În noaptea liniștită de armindeni ;
Sînteți, deopotrivă, un pămînt și-o apă
Și tu și calul, ca și cerbii sprinteni.

De mergi la moară, colo la Trei Ape,
Strunește-ți calul, ține-l bine-n frîu,
Cînd umbra neîmblînzită dă să sape
O amintire-n lutul din pîrîu.

Corneliu STANCIU

DINTRE SUTE DE CATARGE

Durerea neinspirației

Trag de fantezie
Ca un copil de catifeaua cerului.
E rece, albă,
Și-mi scapă printre degetele sufletului.
În jur a amuțit pînă și varul de pe pereți,
Care pînă mai ieri mă dușmănea.
Chinuindu-mă cu marea lui tăcere.
Am încremenit la masa de scris
Și trag de fantezie
Ca un nebun de poarta spre fericire.

Adriana CARANFIL,
clasa a X-a,
filologie-istorie
Liceul Economic — Focșani

Fă-mă ram de măslin

Primăvară,
care aduci
verdeată și soare
și alungi iarna din inimi,
fă-mă ram de măslin
În țara iubirilor veșnice
și-ți voi dărui
în fiecare dimineată
săruturile soarelui.

Cornelia PRICOP,
clasa a XI-a,
filologie-istorie,
Liceul Economic — Focșani

Încă un semn de întrebare

Toamnă caldă cu ochi limpezi,
Te-ai întors la mine-n gînd,
Inimj triste, aburite, cad spre tine alergînd.
Cînd au înflorit castanii ?
Cînd cu floarea lor au nins ?
Cînd au lăcrimat cireșii dacă vara i-a atins ?
Ai lăsat în urmă, albă, floare tristă, parfumată,
Trandafirul din grădină
Și-o iubire scuturată.
În curînd prima ninsoare va rosti un adevăr...
Să mă mir atunci că anii mi-au prins fire albe-n păr ?
Toamnă albă cu ochi limpezi,
De ce oare-mi amintești
Înc-odată fără milă
De-ale dragostei povești ?

Leonița CHEMAC,
Liceul Industrial Nr. 3 — Focșani

CRONICĂ LITERARĂ

Dumitru PRICOP :

„LOCUIITOR ÎN OEDIP“

Cartea dintii a lui Dumitru Pricop s-a numit „Patima muntelui” și efigia de pe copertă — un vultur contemplând pământul — nu era deloc întâmplătoare. Astăzi, când critica literară își ascute auzul mai mult pe stîncă poeziei aproape sterpe, declorofilizate, suptă parcă de un vînt lunar și pustiu, succulența unor poeme, precum cele din volumul al treilea al lui Dumitru Pricop, „Locuitor în Oedip”, rămîne un spectacol în sine, precum fructele adevărate abandonate bogat în pajiștile însingurării. În asemenea clipe de saturație din partea criticii suspendate-n eter, poezii se simt datori să agite ei copacii îmbelșugați, mișcînd astfel, sub tresărîrea tuturor, culorile unor înfăptuiri aproape perfecte. Sub aceeași tăcere s-a ascuns și cartea poetului vrîncean Ion Pannait, „Deosebirea de pămînt”. Amîndoi poeți adevărați, neimplicați în suspinul și reverența fadă a unor curente de influențe reciproce, scutieri avizați și mereu de veghe lângă lujerul delicat al Poeziei, ei nu se lasă tulburați de astfel de fenomene trecătoare, ci își urmăresc cu patimă și înrîncenare propriile stele călăuzitoare.

Dumitru Pricop nu-și ascunde nicicum orgoliul acestui „anonimat” strălucitor prin iradiția unei inspirații constante și suverane. Asumîndu-și cu asprime potecile accidentate ale unui destin mai puțin obișnuit, poetului — luptător de elită — îi repugnă „donarea neplătitorilor victorii”, știind că „regii pot muri de mai multe ori”. Așezată sub însemnul regal al unui astfel de mit — cel al lui Oedip dar și al altor simboluri majore, precum Ulise, Hamlet, Regele Lear ș.a. — poezia lui Dumitru Pricop își impune, de la început, rigori greu de trecut, dar prin „caractele” cărora fluxul poetic trece aproape nevătămat. Motivul acesta literar este extras și din basmele românești — univers în care poetul vrîncean se mișcă familiar, așa cum

ne demonstrează autoritar în volumele anterioare, „Patima muntelui” (1978) și „Lunile din strigăt” (1981). „Vina” pe care și-o asumă eroul contemporan are rădăcini străvechi, izvoarele lor rupîndu-se din chiar noaptea dintii, din misterul nașterii, al ființării. De aici porcede dualitatea perpetuă creat-inecreat — cu descendențele ei presupuse pendulînd între simbolistica însului orbit în confruntarea cu adevărul propriului său destin (Oedip), a celui mereu călător, neîmplinit în destin (Ulise) etc., etc. Toate acestea sînt ipostaze diferite ale marelui Învins: ale spiritului investigator ce nu cunoaște oboseală și care, chiar atunci cînd se prăbușește, este încununat cu „măreția învinșilor”. Simbolurile mitice în poezia lui Dumitru Pricop sînt complementare, cel mai „contemporan” nouă fiind cel al lui Columb — alias Poetul descoperitor mereu de continente ce vor suda definitiv geografia spirituală a Omului — singurul opozant al Unicului Creator.

Poetul Dumitru Pricop **locuiește**, într-adevăr, în Oedip, adică în plînătatea tragică, dar măreață, a unui adevărat rege din Helada, cum tot „rege” va fi fost și ciobanul nostru mioritic, „orbit” și el de ursitoare...

Fiecare apariție a unei noi cărți de poezie pare să reaprindă un rug permanent, prin flăcările căruia talentul poetului e destinat să treacă, necondiționat, printr-o enigmatică alchimie, ca-n ritualul prefacerilor secrete ale ceramicii chinezești. Numai că, în cazul nostru, nu e vorba de o subtilă broderie de porțelan ductil, ci de o stîncă desprinsă de-a dreptul din Munții Vrancei, călăuzită de un instinct sigur, către filtrele de inimă împreunare în rimă și vis, în respirația cărora bolovanii aspri și grei capătă imponderabilități muzicale, de portativ.

Gheorghe ISTRATE

OPINII

Dimensiuni psihologice ale limbajului profesorului



de conf. univ. dr. Dumitru VRABIE,
decan al Facultății de Învățământ
Pedagogic — Universitatea din Galați

Vorbind despre limbajul profesorului, trebuie să avem în vedere atât corectitudinea exprimării orale și scrise, dar și încărcătura cognitivă, afectivă, persuasivă și epatică pe care o au cuvintele ce le folosim în procesul comunicării cu discipolii noștri. De aceea nu este suficient să cercetăm doar puterea semnalezatoare a cuvintelor ca sistem de excitație auditivă, ca semnale ale primelor semnale, ale semnalelor concrete. Trebuie să scormonim la spatele cuvintelor, să analizăm complexele psihice care le susțin și le dau viață. Coborîndu-se de la cuvînt, ca semnal al semnalelor, în viața reală, concretă a oamenilor, vom constata îndată că, puterea deosebită a cuvîntului, forța sa de convingere vine de la persoană. De fapt, cuvîntul posedă atîta forță de convingere cît există în persoana care îl pronunță.

Cuvîntul ca semnal ne trimite la persoană, iar persoana se exprimă prin cuvinte, deși uneori se exprimă mai elocvent prin altele manifestări; mimica, pantomimă, fapte, gesturi, atitudini.

Pentru unii profesori, limbajul apare ca un fapt al evidenței, ca un fapt asupra cărui nu trebuie să se întreprindă nici un fel de demers; ei se consideră ca niște exponenți ai limbajului științei pe care o predau și mai puțin ca educatori ce trebuie să direcționeze și să anime, să fie preocupați de transformarea noțiunilor în convingeri, sentimente și atitudini, în resorturi interne care să dirijeze, din interior, comportamentul elevilor.

Limbajul profesorului poate să infrumusețeze lecțiile și prin caracterul general al expunerilor științifice, prin forma literară a lecțiilor. De ce s-ar cere oare, cînd expunem un fapt sau o teorie științifică ca fraza noastră să fie aridă și impersonală? Marile opere științifice au cucerit nemurirea nu numai prin limpezimea, conciziunea, precizia și adîncimea adevărilor enunțate, ci și prin arta exprimării lor, prin frumusețea exemplilor și a imaginilor folosite. Înrîurirea exercitată de marii profesori se datorește și cultivării formei literare din lecțiile numai nivelul intelectual al profesorului ci și sensibilitatea lui, la nivelul său estetic. Cuvintele pot fi comparate cu formele sculpturii, cu culorile picturii, cu sunetele muzicii. Dincolo de limbajul cuvintelor, se poate discuta despre limbajul formelor și culorilor, al perspectivei și reliefului, sunetelor și ritmului, al ținuturilor și armoniilor.

Reușita unei lecții nu constă numai în caracterul ei sistematic, coerent și științific, ci și în puterea ei de a străbate în straturile adînci ale psihicului, în forța ei de a mobiliza, de a mișca, de a emoționa. Secretul unei asemenea lecții trebuie căutat și în forma literară. De aceea este necesar să facem efortul de a introduce cît mai mult lampa lui Aladin în sălile noastre de clasă.

Cercetările noastre contemporane acreditează tot mai mult ideea că transferul afectiv între persoane se produce, în principal, prin sistemul semnelor neverbale: expresia feței, tonul vocii, gestul etc. cărora, de regulă, nu le acordăm atenția cuvenită în procesul comunicării cu discipolii noștri. Neglijînd funcțiile persuasivă, emoțională și empatică a limbii și a limbajului, riscăm să reducem educația la instrucție. Din pricina uzului și a abuzului permanent, limba este supusă coroziei. Acolo unde se face abuz de cuvinte — cum se întîmplă în educația rău înțeleasă — puterea de semnalezare a cuvintelor „se tocește” și trebuie în acest caz, să găsim alte mijloace. Regula limbajului profesorului ar trebui să fie: cît mai multe idei în cît mai puțin cuvinte. Obiecțiunii: vorbe, vorbe, vorbe trebuie să-i opunem realitatea: idei, idei care să fie astfel transmise încît să contribuie la formarea convingerilor, sentimentelor, atitudinilor etc. Pericolul cel mai mare care amenință limbajul profesorului este ca explicația să fie înlocuită cu descrierea, generalizarea și abstractizarea cu factologia, știința riguroasă cu bunul simț sau cu lucrul comun.

Psihologia contemporană demonstrează că ironia, jignirea, ridicularizarea și dojana sînt departe de a fi cele mai bune mijloace pentru a dezvolta atitudinile corecte la școlari. Ca și adultul, elevul — indiferent de vîrstă — are mîndria și respectul propriu față de sine. Orice încercare de a umili sau încerca un elev, mai ales în prezența colegilor săi, va sfîrși printr-un rezultat nedorît: elevul se retrage în sine, refuzînd să mai comunice, ori reacționează violent.

care de a fi incurcat sau umilit, devenind agresiv, cu atitudini ostile față de școală și societate, fiind uneori un candidat la delincvență. Este modul de manifestare — de cele mai multe ori inconștient — față de acel care într-un fel sau altul l-au jignit sau chinuit, fie ei profesori, părinți sau colegi. În domeniul psihic, autoreglarea se manifestă mai ales în stările afective, unde predomină modulile automate de echilibrare când prin contrast și compensație iubirea se echilibrează prin ură, tentația prin repulsie; afecțiunea respinsă devine resentiment sau ură, umilința suferință provoacă impulsul de răzbunare. **Legea compensației nu este numai o lege biologică, ea este și o lege psihică, mai ales afectivă.**

Primejdia de a ajunge într-un cerc vicios în tratarea acestor elevi pare destul de mare. În fața prestației inferioare a elevului, profesorul emite diagnosticul de „incapabil”, rămânând opac față de toată desfășurarea procesului de interdependență, cu direcție uneori descendentă, în ceea ce privește randamentul ulterior al elevului. Aprecierii emise de profesor elevul îi răspunde prin descurajare, deprimare, printr-o stare care provoacă o scădere a randamentului muncii sale. Această diminuare a rezultatelor sale solicită o apreciere și mai puțin favorabilă din partea educatorului, determinând o reducere și mai gravă a randamentului și așa mai departe. Fenomenul se desfășoară cu viteză și accelerație variată. Profesorul are satisfacție, în acest caz, de a fi depistat la timp „cazul” și de a fi demonstrat „justețea” diagnosticului, fără a fi bănuț un moment că el — aproape numai el — a creat fenomenul prin însuși diagnosticul său: un „diagnostic” justificat de natura „simptomului”, a conduitei, conduită motivată și justificată de „diagnostic”. Sub etichete de copii „râi”, „nedisciplinați”, „inapoiți”, „inapți”, se clasifică, în aceste cazuri victimele „educației”, educația vicioasă în cerc vicios, regres în educație, în spirală vicioasă. Este cazul să vedem aici acțiunea legii insuccesului: „din insucces în insucces”; un eșec devine premisă a viitorului eșec: frinarea acțiunii crește cumulativ; procesul demobilizării energetice se accelerează până la golirea rezervelor motivaționale.

Materialul factual de care dispunem ne permite să afirmăm că elevul frustrat este și izolat în grupul de elevi. Cum ajunge elevul frustrat să devină izolat și nepreferat de colegi? Aprecieri negative a profesorului față de elev se reflectă, cel puțin parțial, în aprecierea colectivului. Elevul frustrat simte nedreptatea ce i se face — și apărându-se prin agresiunea și ostilitate — el însuși apare în ochii colectivului drept un tip dificil, imposibil, fenomen ce și va pune amprenta pe relațiile lui cu colegii. Frustrarea, care la început era efect, a devenit prin modul de reacție, un comportament inadapdat ceea ce potentează izolarea, stigmatizarea și reprobația școlară de către grupul de elevi. Asistăm la o desfășurare ciclică în care cauza și efectul își schimbă locurile.

Expresiile ironice și jignitoare din limba profesorului vin în contradicție și cu nevoile și trebuințele spirituale fundamentale ale ființei umane: respectul față de sine însuși, nevoia de siguranță pe termen lung, de succese și cea mai importantă dintre toate, nevoia de răspuns afectiv din partea celor din jur. Nevoia de răspuns afectiv în primul rând, din partea părinților și profesorilor este deosebit de accentuată la copii și elevi. De aceea prin întregul lor comportament, educatorii ar trebui să vină în și mai mare măsură în preîntâmpinarea acestor nevoi spirituale fundamentale.

Elevii apreciază expresiile jignitoare ca o desconsiderare a personalității lor, ei îi consideră pe profesorii ce folosesc asemenea expresii ca fiind demodați, depășiți, nepoliticoși, se simt răniți, nedreptățiți. Aceasta se întîmplă mai ales la preadolescenți, care ca urmare a labilității conștiinței de sine, tipice vârstei lor, sînt afectați de lipsa de tact și în multe cazuri reacționează suprasensibil. În alte situații, asemenea expresii sînt însușite de elevi, alterînd exprimarea acestora.

Cercetări riguroase au pus în evidență anumite legături dintre limba profesorului și unele particularități ale elevilor. Enumerăm doar câteva asemenea corelații mai relevante: cu cît profesorul folosește un număr mai mare de expresii ironice și jignitoare, cu atît mai mare este numărul elevilor care întîmpină greutăți în a fi atenți la lecție, ezită să răspundă sau le este frică de a nu fi strigați în timpul orei și a fi jigniti sau umiliți în fața clasei etc. Chiar dacă aceste corelații nu pot fi considerate ca unice expresii de legătură cauză-efect este totuși probabil că modul autocrat, arogant, ironic, nepoliticos în exprimare al unor profesori să contribuie la apariția și dezvoltarea la elevi a unor atitudini de evitare și de opoziție față de profesor și de școală.

Efectul acțiunii verbale depinde nu atît de intenția noastră, ci, mai ales de ecoul, de rezonanță pe care mesajul profesorului îl are în conștiința și conduita celor cărora ne adresăm. Iată ceea ce în mod obișnuit se uită și de aceea dau greș atîtea acțiuni, astfel bine intenționate. De aceea este necesar să acordăm mai mare atenție modului de comunicare cu elevii noștri. Urmărind această problemă, vom constata că multe formulări cu care ne adresăm de obicei elevilor au un efect stresant și frustrant asupra lor. Ar trebui să ne străduim cît mai mult posibil numărul acestor expresii. Aceasta nu este chiar atît de simplu cum ar părea la prima vedere: este însă posibil, iar eforturile în acest sens pot fi profunde și promițătoare. O schimbare de atitudine a profesorului în ceea ce privește modul în care comunică oral cu elevii săi lasă să se întrevadă efecte pozitive asupra disciplinei, climatului de studiu și asupra atitudinii elevilor față de profesorii lor în general, asupra relației profesor-elev, în mod special. Relațiile bazate pe respect reciproc reclamă în mod imperios și un limbaj adecvat.

Studiul limbajului profesorului poate pune în evidență multe fenomene deosebit de interesante și cu largi rezonanțe asupra modernizării relației educator-educat. De altfel, orice demers de modernizare a relației educator-educat trebuie să înceapă cu deformatizarea contactului uman, cu cultivarea într-un spirit modern a relației de comunicare educațională.

VRANCEA LITERARĂ*Lui Eminescu*

Lunece, lunece
Astrul de sus
Pe raze sfinte
Fără apus.

El, necuprinsul,
Verb-împărat,
Este destinul
Ce ni s-a dat.

Seca-vor albi,
Munți vor apune,
El fi-va veșnic
Taina-minune.

Cine să poată
Doar lui asemeni
Să ducă-n Lume

Luceferi gemeni ? !

Ti se cuvin,
Doamne Mihai,
Aceste patimi
De guri de rai.

Vecia clipei
Se țese-n rost
Făcînd din limbă
Sfînt adăpost.

Celui de-a pururi
Frînt în lumină
Tara întregă
I se închină !

Dumitru PRICOP

COLȚUL VECHILOR COLABORATORI*Naștere*

*Sîngele nopții
a tulburat ape ;
nu se mai alege stelele
în pădurea luminii...
coastele munților
sfîrtecate de cer
nu se pot desface încă de iarbă
decît după ce făplura fără umbră
a visului
a încălțit măruintaietele nopții
ca să poată trece
spre leagănul somnului...
E ziuă...
crengile însîngerate de lumină
stau mărturie la nașterea
făpturii părăsite în azur
la umbra pomului vieții...*

Constanța TAZLĂU

Bîlci

Înghesuită la periferia oraşului,
 O lume pestriţă
 Face mult zgomot pentru nimic –
 În timpul cel mai scurt cu putinţă,
 Şi-au instalat tonetele doldora de iluzii
 Vânzătorii de lozuri în plic.
 Sub o peticită cupolă cu pretenţie de circ,
 De mai bine de o săptămână,
 Câţiva indivizi demonstrează pe viu
 Nebăgarea de seamă şi iuţea de mînă.
 Într-un colţ de maidan,
 Scîrîind din rărunchi,
 Se află un scrînciob stingher
 Pentru cei care vor să-şi întărească senzaţia
 Că sînt mai aproape de cer.
 Din dosul unei tarabe,
 Cineva strigă în gura mare
 Că mintea cocoşului nu mai are nici o
 valoare.
 Un poet (probabil din partea locului)
 Îşi vinde statuia amatorilor de chilipiruri
 Cu privirea pierdută spre roata norocului...

Discurs despre cai

I-au călărit diverse generaţii
 Şi au purtat istoria pe roţi ;
 Dresăţi în circuri au cules ovaţii
 Şi au fost buni la toate pentru toţi.
 Nu au avut în frunte decoraţii,
 Nici la potcoave îngereşti saboţi ;
 I-au îmbrăcat în zale împăraţii
 Şi-au fost vînduţi mai pe nimic de hoţi
 Dar hăituiţi de-acest sfîrşit de veac,
 Se sting tăcuţi de-o gravă maladie,
 Făcîndu-se pămîntul mai sărac.
 Şi-n faţa tuturor aş vrea să spun,
 Din plin simţind a soartei ironie,
 Că ochelarii lor mereu rămîn...

Viorel MUNTEANU

GÎNDURI

Matematica imaginației

Sîntem un cuplu de forțe perfect, dar fiecareia dintre noi îi este imprimată o accelerație egală în modul și de sens opus. Tu fugi pe jumătatea ta de plan pînă te întîlnești cu un punct aruncat la infinit care îți strigă :

„Pe aici nu se trece” !

amintindu-ți că pentru mine mai ai de învățat și la istorie.

Pe jumătatea mea de plan eu alerg, alerg... pentru ca să mă opresc de unde am plecat, descriind un cerc în care centrul ești tu, iar raza este vîrsta noastră periculoasă, ca săgeata din vârful axei OX care fîroasă, tinde să înțepe în inimă infinitul.

Funcțiile trigonometrice mă urmăresc, dar eu mă ascund după un tabel de logaritmi, unde o ecuație fără soluție își așteaptă zadarnic perechea, care a plecat să formeze un sistem omogen cu o necunoscută. Apoi continui să fug printre parabolele care mă amenință neconvinse cu maximul lor, care din păcate a cam îmbătrînit și și-a schimbat definitiv dimensiunile.

În acest timp, tu reușești să treci de punctul tău rebel din infinit (de fapt punctul tău de vedere relativ) și pînă una-alta te lupți cu o prăpădită de funcție care se încapățînează să se creadă grozav de bijectivă.

Ei, dar pînă la urmă, ne-am întîlnit, locul geometric al întîlnirii noastre fiind două drepte paralele la fericire, ce trec prin centrul de greutate al fiecareia din sufletele noastre. Întîlnirea noastră inopinată a dovedit (oare pentru a cîta oară ?) că pămîntul e teribil de rotund, infinit de rotund.

Doina ROȘU,

clasa a X-a B

Liceul „Al. I. Cuza” – Focșani

Revista revistelor școlare

Cu ocazia aniversării a 156 de ani de existență a Liceului Național din Iași, a văzut lumina tiparului foaia volantă **SPRE LUMINĂ**, realizată de elevii și profesorii acestei celebre instituții de învățămînt.

Publicația se deschide cu articolul „Gîndim și muncim în spirit revoluționar”, în care autoarea, prof. Rodica Luca, subliniază rolul școlii în formarea multilaterală a tineretului, idee reluată, dar de pe poziția elevilor, de Anca Dima, clasa a XII-a C. În tableta „La școala muncii învățăm să devenim oameni”.

Această foaie mai cuprinde : „Im-

nul liceului”, pe versuri de Mihail Sadoveanu, fost elev al acestei școli; muzica aparținînd compozitorului Enrico Mezetti; un interviu cu profesorul Dan Hatmanu, fost elev al liceului; un dialog cu elevii clasei a XII-a; rezultatele dobîndite la olimpiade de reprezentanții școlii în 1983, poezii, informații privind desfășurarea Forumului Național al Profesorilor, găzduit aici la 28 iulie 1983. „Omagiu școlii mele”, de acad. Constantin Simionescu.

Mugurel COSTACHE

clasa a X-a B

PAUL CONSTANTINESCU — inedit



Paul Constantinescu (1909—1963), de la a cărui naștere se vor împlini anul acesta trei sferturi de veac, face parte din galeria muzicienilor de frunte din țara noastră. Abordând aproape toate genurile de compoziție și inspirându-se din melosul popular, el a realizat lucrări de certă valoare artistică, din care menționăm: opera comică „O noapte furtunoasă” (1935 și refăcută în 1950), baletul „Nunta din Carpați” (1938), un concert pentru orchestra de coarde (1948), un concert pentru pian și orchestră (1952), un concert pentru viară și orchestră (1957), opera „Până Lesnea Rusalin” (1955), ciclul de

cîntece pe teme legate de istoria mișcării muncitorești, „Ulița noastră” (1959), pe versuri de Cicerone Teodorescu ș.a.

Ca profesor la Conservatorul de Muzică „Ciprian Porumbescu” din București, a contribuit la descoperirea și afirmarea unor noi talente. Pentru întreaga sa activitate a fost răsplătit cu titlul de maestru emerit al artei și cu două Premii de Stat.

Scrisoarea pe care o publicăm în numărul de față a fost adresată de Paul Constantinescu fostului său profesor din Ploiești, Ioan Cristian Danielescu (1884—1966), care i-a călăuzit pașii în tainele marii arte. El a fost nu numai dascăl, ci și compozitor. I. Cr. Danielescu este autorul celebrului marș patriotic „Voința neamului”, compus la Roman, la 15 septembrie 1918. Dintre creațiile sale, azi se mai cîntă: „Frunză verde de sulfină”, „La rîpa cu tufe”, „Nocturna”, „Pe Valea Prahovei”, iar peste hotare, (la Scala din Milano, în America, Cehoslovacia etc.), liedurile pentru voce și pian: „Vino-n vale la izvor”, „Cîntec de leagăn”, „Noaptea cînd e luna plină” ș.a.

Din acest document inedit, rezultă că în septembrie 1943, deci în plin război, „după 4 ani de lucru, atît cît mi-au lăsat vremurile actuale”, a terminat un oratoriu pe teme bizantine, ceea ce contrazice afirmația făcută de Vasile Tomescu în monografia „Paul Constantinescu”, afirmație potrivit căreia opera respectivă ar fi fost încheiată în 1946.

Florian V. ION,
muzicolog

București, 26 septembrie 1943

Mult stimat Domnule Profesor,

Mi-a[ui] făcut o mare bucurie scrisoarea și partiturile pe care mi le-ați trimis; m-am uitat prin ele și cu plăcere mi-am amintit de unele din corurile pe care le cîntam la biserică Sf. Împărați, în corul domniei voastre, ca „sopran”. Acum din sopran am devenit un fel de tenor fără glas și m-am apucat și eu să scriu muzică după puterile mele; dar lucrul acesta este foarte greu și problematic, mai ales atunci cînd încerci să-ți faci un stil personal.

Deocamdată, după 4 ani de lucru, atît cît mi-au lăsat timp vremurile actuale, pot să spun că mi-am terminat o lucrare mai mare, un oratoriu pe teme bizantine vechi, pe care mi-ar face deosebită plăcere să vi-l pot arăta. Poate că în curînd vom putea trece într-o Duminică prin Ploiești (sic!) ca să vă aduc cîteva lucrări ale mele tipărite, dealtfel foarte puține.

Cu toată prețuirea ce v-o port, al dumneavoastră,

Paul Constantinescu

INSEMĂRI



A iubi frumusețea...

Nu-mi place să mi se spună ce să citesc. În afară de lectura recomandată la literatura română, pe care o parcurg și o rezum repede, chiar de la începutul anului școlar, ca să-mi iau grija, nu admit să mi se vîre cineva în suflet și să-mi impună ce trebuie să citesc și ce nu. Bucuria mea este să bîjbîi prin biblioteca părinților, să scotocesc, să caut, să-mi petrec clipe printre cărți și să descopăr singură pe acelea care, după părerea și după gustul meu, merită să le iubesc. Așa se face că, răscolind mereu printre volume, cam la voia întîmplării, am citit și am ajuns să îndrăgesc opere ca „Moby Dick”, „Bătrînul și marea”, „Pe aripile vîntului”, „Fantezii răsăritene”, „Maria Stuart”, „Orele astrale ale omenirii” și multe altele. Pînă și îndemnul de a scrie și eu, de a mă exprima și de a istorisi, de a așterne pe hîrtie o ispravă sau alta, mi-a venit tot de la o carte pe care am descoperit-o singură: „Povestiri” de Vasile Voiculescu. Mi-a plăcut atît de mult această culegere încît, sinceră să fiu, m-aș crede cea mai fericită ființă dacă, într-o zi, aș izbuti să scriu povestiri la fel de frumoase ca „Pescarul Amin”, „Capul de zimbbru” sau „Sakuntala”.

Dar și Vasile Voiculescu a scris toate astea la bătrînețe, cînd auzise și văzuse multe și era tobă de carte. Ce pretenții aveți de la mine? Eu sînt elevă, am cincisprezece ani și, talentată sau nu, nu pot să știu și să povestesc atîtea cîte știa, inventa și povestea, la anii lui, un scriitor trecut prin viață ca Voiculescu. Eu nu pot să istorisesc decît ceea ce mi se întîmplă mie, ceea ce fac, gîndesc și simt, chiar dacă experiențele mele vi se par poate fleacuri, copilării.

De pildă, să vă spun ce mi s-a întîmplat ieri. Eram cu Gina în ceair și, pe coasta dealului, în iarbă, în umbra zgîrcită a unui măceș, încercam să ne petrecem vremea într-o mod cît mai plăcut. La început, am sporovăit. Soarele blînd și cerul primăvărat, curat și strălucitor ca lacrima, ne îmboldeau să fim vesele, să ne amintim de soțiile unor colegi și să rîdem cu poftă. Gina, mai ales, era tare bine dispusă; eu, mai puțin.

După o vreme, sătulă de palavre, Gina și-a scos din gentuță cele de trebuință și a început să croșeteze. Asta-i năravul ei: ca să nu se plictisească, poartă mereu la ea două iglițe și un ghem de ață sau de lînă. Și în clasă uneori, cînd se ivesc momente de încetineală, ea se apucă de împletit. Dacă ai vedea-o cum își tine ochii mari deschiși, ai zice că e cea mai atentă elevă din lume; numai că în bancă, pe furis, îndemînatic, mîinile ei își vîd de treabă.

Pe mine nu mă încîntă deloc să-mi fac de lucru cu croșete și ghemuri. Asta-i o îndeletnicire de pe vremea bunicii și a străbunicii. Ceva bătrînesc, învechit, ceva care miroase a zestre dintr-o ladă mucegăită. Dar despre asta nu-i spun niciodată Ginei ca să nu o jignesc. Cum să o supăr pe prietena mea?

Gechi BANDRABUR,
clasa a IX-a,
Liceul „I. Slavici” — Panciu

(Va urma)

VRANCEA LITERARĂ

Poeme

Atît de mult, atît de mult
iubește poetul viața, încît
pînă și cuvintele stau ascunse
în el, ca-ntr-un mormînt.

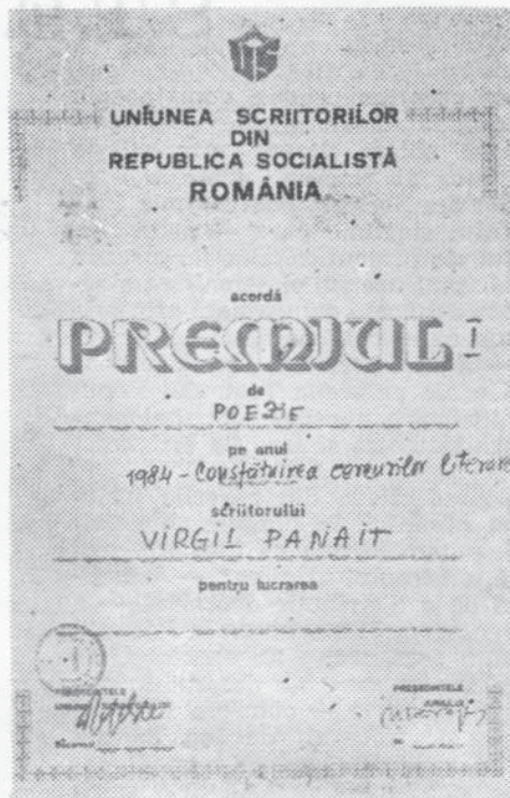
Acesta sînt eu, poetul, un
orb căutîndu-și ochii
plecați să se nuntească-n
ceruri cu lumina.

Hei, tu, lacrimă a poetului, încotro,
încotro? Să mă nasc zise
ea din milă pentru ideea de plîns.

Noaptea, cînd dorm, inima
mea evadează și aleargă pe
străzi, recitîndu-mi
poemele, o, biet actor,
inima mea.

Iubita mea, poetul cînd moare,
el nu moare, ci se lasă
purificat de cuvinte.

Virgil PANAIT,
fost elev al liceului



Un romantic întîrziat

Cu cel de-al doilea volum al său — „Deosebirea de pămînt”, Editura „Eminescu”, 1983 — **Ion Panait** ni se înfățișează ca un poet robust, matur, stăpîn pe arta sa. Este un truver modern, trist și vesel totodată, un romantic — un romantic întîrziat. Iată cîteva imagini de o rară frumusețe, pe care numai un poet autentic le poate crea: „Dă-mi masca pentru ziua, așa ceva se poate / Și-acoperă-mi obrazul cît ceara e fierbinte, / Ori pasărea aceea visînd eternitate / Pe ultima mișcare a aripei ne vinde. // Sau poate-i numai teama că am rămas departe / Și că pe crini, desigur, i-a-nveșmîntat rugina...” („Carnaval”) sau „Și iarna, cînd aceste zăpezi prefigurează / Doar pleoapa unei lacrimi de aur care va / Cădea în nord din cerul gurii tale / Eu sînt în acei fluturi sublimi de mucava — / Și aerul e proaspăt, eternă-i numai ploaia / Cit mosc pe dedesubturi de frunze-i irosit / Mă

înconjoară-un șarpe, ușor îmi strînge mîna / C-aproape-mi trece-n sînge mușcînd necontenit...” („Decembrie”).

Din lipsă de spațiu, nu pot cita în întregime poezia „Șah la regină”, care mi se pare cea mai bună din volum — ar putea face oricînd parte dintr-o antologie a liricii erotice; este un text baladesc răscolitor, de o profunzime rară: „Eu cedam albatrul dinspre mieznoapte, / Tu puteai cu calul să înaintezi, / Nu ne poruncise nimeni, dar această / Tristă înșelare trebuia s-o vezi. // Eram căpitanul, Doamnă, venea seara / Și deasupra cerul alb, fără splendori, / Timpul de gîndire mi se terminase / Și-am mutat în criză de trei ori”. Găsim în această culegere și poeme în vers liber, dar acestea n-au parcă, toate farmecul, muzica interioară a celor în vers clasic. E o părere strict personală.

Virgil PANAIT

GONG

S.T.E.F. '84

Așa cum am promis, vom încerca și în acest număr al „Revistei noastre” să notăm câteva impresii de spectator al Stagiunii teatrale a elevilor din Focșani. Pentru mulți însă cuvântul stagiune pare — poate — destul de pretențios. Din fericire, în municipiul nostru, el semnifică o realitate culturală manifestată prin programarea — cam de două ori pe lună — a unei premiere jucată în condiții egale pe scena Teatrului Popular, teatru recunoscut pentru eleganța arhitectonică și tradiția artistică.

Reluând câteva din părerile juriului și rămânând în limitele obiectivității, putem afirma că formația teatrală a Liceului „Unirea” — beneficiind de o distribuție deosebită — a prezentat pe 31 martie a.c. în fața publicului focșănean un spectacol de mare succes, care s-a datorat în cea mai mare parte — cum era și firesc — piesei „Preșul” de Ion Băieșu. Textul generos al acestei comedii satirice, permanent actuală prin spiritul cetățenesc cu care sancționează unele abateri de la relațiile normale ale unei colectivități umane, a atras și va atrage pe spectator. Iată câteva individualizări.

În primul rând, aș menționa pe Violeta Stoicescu, în rolul Filofteii. Înțelesurile piesei au fost păstrate, ba chiar întărite de actrița amatoare care a dezvoltat un umor pur și un bun simț caracteristic omului simplu. A lăsat impresia unui talent robust și autentic. Gabriel Breană aduce în scenă un Pamfil plin de „ambîț” și de grotesc. Actorul a îngrosat în unele situații — și bine a făcut — caricaturizarea personajului, trăind — pe drept cuvânt — rolul. Credem că a creat o pagină de absurd sublim.

Fotograful, în interpretarea lui Dorin-Nicolae Rotaru, a convins pentru că a știut să îmbogățească personajul prin exploziile sale verbale, prin tăcerile bine alese și — îndeosebi — prin mimica expresivă.

Lucian-Mugur Dachi, care a jucat Avocatul, face — prin prestanța și aplombul său comic — un personaj de neuitat.

Liliana Bălan și Adrian Chereche-

șu, prezentînd pe Getuța și Gigel, cei doi soți într-un continuu divorț, reconstituie cu umor fizionomia morală a parveniților, care sînt gata oricînd și prin orice mijloace să mai adauge cîte ceva la acumulările lor ilicite.

Constantin Milea, în rolul Italianului, ne-a demonstrat că și cu un rol mic se poate ajunge la virtuozitate comică.

Spre aceeași concluzie ne-au condus și Marina-Elena Tăbăcaru (interpretînd-o pe Ana și depășind cu mult linearitatea rolului), Liliana Stoica (avînd un rafinament al jocului scenic), precum și Felix-Lucrețiu Pătrășcanu (George), Cornel Stroe (Gicu) și Silviu Lepădatu (Popescu).

În ansamblu, spectacolul a ieșit în evidență prin măiestrie actoricească și chiar regizorală.

Responsabilitatea creatorului în fața oamenilor, ca și în fața propriei conștiințe artistice, precum și lupta cu frica de moarte duc spre un final în care se ajunge la o adevărată autocunoaștere și la o dorință omească de autodepășire. Lupta cu sine și cu alții, pentru a ajunge la înfăptuirea operei, este o condiție sine qua non a artistului zilelor noastre. La toate aceste întrebări, trăiri și constatări găsim răspunsul în piesa „Moartea unui artist” a lui Horia Lovinescu.

Mărturisim că aveam oarecari rețineri în ceea ce privește reușita unui asemenea spectacol, într-o stagiune a elevilor. Dar îndrăzneala îndrumătorului formației teatrale, profesoara Liliana Bogdan, căreia i s-a alăturat cu încredere actorul Vasile Onesciuc, ne-a adus o surpriză plăcută în seara de 21 aprilie a.c., cînd elevii Liceului Nr. 4 au arătat că pot aborda și piese cu mare dificultate de interpretare.

Gabriel Paraschiv, interpretînd-l pe Manole Crudu, ne-a încîntat și răscolit în același timp. Elevul-actor a jucat degajat, sigur în mișcări — parcă fără efort — făcînd din personaj un argument al succesului.

E drept că partitura sa fost usurată avînd un partener de aceeași mărime în interpreta Claudiei Roxan, Doina Carabă. Actrița amatoare, be-

neficiind de o prezentă scenică agreabilă ne cucerește ori de câte ori apare. Jocul îi este nuanțat, profund.

Am putea adăuga la „grii” spectacolului și pe Mihaela Pavel în rolul Aglaiei. Interpreta a contribuit la conturarea unui personaj care-și urmărește cu voință de melc micii pași spre realizarea marelui scop al vieții: căpătuirea cu orice preț a fiicei sale Cristina.

Ajungând la Cristina, creată cu profundă și ingenuă poezie de către Daniela-Nicoleta Moise, nu putem să nu-i remarcăm candoarea și s-o simțim — în atmosfera dominată de fiorul tragic al piesei — ca o adiere primăvăratică ce ne aduce aproape o „floare albă de cireș”.

S-au mai străduit să ne creeze o seară plăcută și Liliana Ponea, Violeta Beșleagă, Virgil Mușat și Petrică Tudorache.

„Acuzarea apără”, de Ștefan Berciu a fost o opțiune repertorială fericită a Liceului nr. 3, prezentată pe 12 mai a.c.

Spunem opțiune fericită, pentru că problema pusă în discuție este deosebit de incitantă. Copiii își judecă părinții și aceștia pe copii. Luarea valorilor drept nonvalori, atunci când părinții nu încearcă să fie și prietenii copiilor lor, iată un subiect forte pentru o piesă jucată de elevi.

Distribuția este numeroasă. Din cele cincisprezece nume, care au dovedit că iubesc scena, sînt cîteva pe care trebuie să le menționăm, nu înainte însă de a remarca pe profesoarele Gabriela Hristodorescu și Silvia Grigorescu, precum și pe regizorul Vasile Onesciuc, care au pregătit această echipă.

Prima care iese în relief este Iulia Florea. Ea ni se descoperă ca un talent pentru care nu-i nevoie decît de puține replici spre a-și dovedi însușirile actoricești în rolul lui Li.

Deși puțin cam lineară, judecătoarea adusă în fața spectatorului de Viorica Cornea, nu poate să treacă neobservată.

Marian-Octav Murgu face, prin Costea, pictura în culori nuanțate a lichelei de azi și dintotdeauna. Stările cameleonice ale personajului se țin minte.

Un alt rol care se bucură de o interpretare ce merită a fi reținută, este Mihai. Cristian Zegheanu, dacă ar fi aprofundat, ar fi putut da mai mult.

Și Dănuț Bacalu pare a fi creat un doctor Ulmu apropiat de cel văzut de autor.

Valeria Popescu, într-o apariție episodică, a strălucit așa de tare încît mulți din cei de pe scenă au intrat într-un con de umbră. Spectacolul a fost îndelung aplaudat.

Așa cum ne-am așteptat, Liceul Economic ne-a prilejuit o seară de neuitat prin prezentarea — pe 2 iunie a.c. — a spectacolului cu piesa „Broasca țestoasă” de Mircea Ștefănescu.

Îndrumătoarele formației teatrale, profesoarele Eleonora Beletuță și Virginia Paraschiv, alături de regizorul Ioan Constantinescu, au reușit să formeze o echipă omogenă. Dăm mai jos cîteva impresii despre interpreți.

Bătrîna Ileana a fost un rol dificil. Nu însă și pentru Marcela Avram care — prin talentul indiscutabil — a făcut o creație ce se reține.

Florentina Mocanu a adus pe scenă o Matildă lipsită de scrupule. Credem că personajul a cîștigat în această interpretare, devenind de-a dreptul remarcabil.

Olga ne-a convins prin naturalitatea și prezența scenică deosebite ale Tatianeî Staicu.

Adriana Caranfil își duce eroina (Luiza) spre o adevărată cunoaștere a vieții. Am zice că a dovedit nu numai înțelegerea rolului ci chiar talent.

Experimentatul Ovidiu Jinga a creat un Bătrîn ce va trăi — sîntem siguri — în memoria celor ce l-au văzut.

Au mai ajutat la desfășurarea acestui veritabil act de cultură Oscar Frunză (Andrei), Gabriel Țigănuș (Alexe) și Mihaela Grigoriu (Zina). Ar mai fi de menționat — și nu în ultimul rînd — conducerea liceului și întregul corp profesoral, care au organizat impecabil manifestarea.

LIMBĂ ȘI STIL

O terminologie labilă...

de conf. univ. dr. Gh. POALELUNGI

Faptul că statutul unor concepte ca „semn grafic”, „semn tipografic”, „semn ortografic”, „semn de punctuație” nu a fost definit, pînă acum, în mod satisfăcător, în raport cu sensurile lor, ne întărește în ideea pe care încercăm să o susținem. Astfel, în DEX, apostroful este **semn ortografic**, accentul, sedila, tilda sînt **semne grafice**, asteriscul este **semn tipografic**, virgula **semn de punctuație** etc. Aceleași formulări apar și în DN 3. Un asemenea mod de a prezenta, ce pare, la prima vedere, satisfăcător, pune, de fapt, în evidență cum nu se poate mai bine, lipsa de adecvare a termenilor, caracterul lor mai mult sau mai puțin inoperant. Gramatica tradițională îi utilizează, e drept, foarte mult, fără a impune anumite criterii de clasificare. Faptul că sînt **semne grafice** a devenit ușor, o evidență pentru bunul simț al oricărui știutor de carte. În acest sens, și **blancul** — spațiul alb care desparte două cuvinte, este un semn grafic, dar și unul de punctuație și de stilistică (este ceea ce numim elipsa sau figura spațiului alb, unde, ce nu se spune „vorbește” prin cititor). Problema e din ce unghi privim chestiunea.

Intr-adevăr, terminologia literară și artistică poate fi nuanțată și labilă, uneori chiar inversată în sensurile ei. Nu același lucru se întîmplă însă cu cea științifică. Cînd un dascăl îl învață pe elev toate utilizările virgulei, poate numai un lungvist străbătut de frenezie etimologică ar argumenta că, de fapt, lexemul **virgulă** este un diminutiv latinesc de la **virga**, cel care ne-a dat pe **vargă**, și că a zice **virguliță** înseamnă a diminutiva de două ori (și în latină, și în română), ceea ce nu e prea corect. În alți termeni, **virgula** este o **rămurea** (tot un derivat diminutiv, dar de la **ramură**, cu baza în lat. **ramus**), o **vărguță**, dar nimănui nu i-ar trece prin minte să schimbe versul marelui poet și să spună: „Din codru rupi o... virgulă (!)”; nici zicerea comună n-o acceptă, darmită poezia!... În DOOM, se indică semnul ortografic (care e și semn de punctuație) denumit **cratimă** sau **liniuță de unire** (de fapt, este și de **despărțire**, de vreme ce servește la despărțirea cuvintelor în silabe, la scrierea unor prefixe, la scrierea articolului hotărît postpus **-show-uri** etc.). Pentru unii vorbitori, **liniuța de unire** și de **despărțire** (pentru unii: **sau de despărțire**) pare a fi o contradicție în termeni: și **unește** și **desparte**. De fapt, adesea unește în rostire ceea ce separă în scris, cu unele excepții. Oare n-ar fi mai bine să folosim singurul neologism **cratimă**? (elevii învață alțea neologisme la celelalte discipline, și nimeni n-a încercat să le pună stăvilă!). Mai mult voluptatea sinonimiei ne-a dus la **liniuța de unire**. În **Gramatica...** lui I. Heliade Rădulescu avem **trăsura de unire** (**trăsura unirii**), după franceză (**le trait d'union**). Procedeu acesta discriminatoriu (pentru **cratimă**) se justifică dintr-un punct de vedere pur metodologic. Strategia didactică, se știe, are și privilegiul exprimării orale, dar și al voluptății sinonimiei, n-a dus la dezambiguizarea terminologiei. Dimpotrivă. Așa se explică de ce se perpetuează un limbaj aflat mai aproape de starea lui de oralitate, precum: **trăsură** (**trăsătură**) de unire, **liniuță**, **linioară**, cu sau fără determinantul **de unire** (prin manuale, citim: „s liniuță a pentru s-a”), sau numai **linie** (!). Un tradiționalism poncif evită neologismul **cratimă**, socotindu-l șocant, și apelează la sinonimii desuete ca: se scriu **legat**, **nelegat**, **dezlegat**, **împreunat**, **dispreunat**, **despărțit** etc. (unele mai amuzante decît altele!). Stau și mă întreb la ce bun atîta sinonimie superfluă?

Mergînd cu demonstrația pe această linie, am putea spune că există tot alțea curiozități și în seria semnelor diacritice. Pentru **asterisc** dacă i se mai spune și **steluță** — deși opinăm pentru neologism — se are în

LIMBĂ ȘI STIL

vedere semnul, în formă de stea (mică); e ceea ce și înseamnă lat. **asteriscus**, din grecescul **asteriskos** „petite étoile”. Pentru alte semne diacritice (chiar termenul **diacritic** este evitat!), oralitatea ne copleșește. Identitatea grafică face ca **virgula** să se confunde cu **apostroful** și cu **sedila**. Ne-a fost dat să auzim (în viltoarea și-n emoțiile predării): „apostroful — o virgulă pusă sus, deasupra, ghilimelele — două virgule duble, puse jos și sus”, iar pentru **sedilă** (regretăm că în „Dicționarul limbii române pentru elevi” — DREV, apărut de curînd, lipsește termenul acesta — și alții din specialitatea noastră!) se zice: „virgulă pusă sub t sau s, pentru fonemele ș, ț. Empirism lingvistic sau ce-i? Sedila este un semn ortografic (grafic) care nu se confundă cu virgula sau cu apostroful. Existent și în alte limbi, la origine este un cuvînt spaniol, **cedilla** (nu **zedilla**, cum mai apare în unele dicționare), fr. **cédille**, it. **cediglia**, engl. **cedilla**, care înseamnă „petit c”, adică semn mic în formă de c întors, care se folosește (în franceză) sub litera c urmată de vocalele a, o, u, pentru a arăta că sunetul se pronunță ca un s dur (fr. **façade**, **façon**, **raçu**). În românește, sedila apare sub s și t, dîndu-ne pe ș, ț. Acestea sînt foneme distincte, căci avem: **scoală** — **școală** **soc** — **șoc**, **sa** — **șa**, **senilă** — **șenilă**, **sifon** — **șifon**, **tine** — **ține**, **sat** — **saț**, **țeapă** — **șeapă**, **țară** — **șară**, **țigăie** — **șigăie**, **test** — **șest** etc. În concluzie, sedila sub s, t, nu... virgulă (sic!). Precizarea se face și pentru **tremă** (germ. **Umlaut**), semnul format din două puncte așezate orizontal (nu cum zice DN 3 — Dicționarul de neologisme — „puncte orizontale”!) pe o vocală, pentru a marca o altă pronunțare (de **exemplu**: **sufleor** — pron. **sufłor**, **bluf** — pron. **blöf**, **bleumarín** — pron. **blömarín**, **dizeur** — pron. **dizör**, **loess** — pron. **lös**, **rummy** — pron. **römi**, **ecru** — pron. **ecrü** etc.).

Semnul diacritic **tilda**, după cum se știe, corespunde, fonetic, grupului **gn** din franceză și din italiană (fr. **ligne**, it. **ognuno**) sau unui **n** românesc mulat sau palatalizat (în Moldova: **mic** — **nic**), numai că e marcat ($\tilde{}$), după cum, cu același semn, notăm nazalizarea (în franceză, iar în românește mai ales în dialectologie) sau lungimea unui fonem, în spaniolă. Procedînd prin recurs la sinonimia termenilor, n-am putea omite pe: **ghilimele** — semnele citării (sinonimia nu e liniștitoare, căci acestea au mai multe valori semantice: **ghilimelele** încep să se diferențeze de **citare**, nu însă și grafic (cu toate că avem semne: ca perechi în sens contrar „...” zise unghiulare, sau „...” sau „...” ca niște virgule întoarse). Tot astfel, se mai face distincția între paranteze rotunde () sau drepte [...], ceea ce pentru francezi sînt **croșetele** (paranteze colțuroase), denumite și paranteze franceze, sau, în unele situații, parantezele ascuțite, ca semnele din matematică pentru mai mic și mai mare decît: < >. Paragraful și alineatul sînt mai mult sau puțin sinonime, căci pun probleme și de tipografie. Din fr. **l'alinéa** (din lat. **a linea**, „a pa rtir de la ligne”) avem pe **alineaț** (paronimul **aliniat**, ca variantă, uneori), care nu ne duce la „de la capăt”, ci la un pasaj dintr-un articol de lege sau la un fragment de text care începe mai dinăutru.

S-ar mai putea observa că mai sînt și alte semne diacritice asupra cărora ne-am fi putut opri. În tot cazul, să le zicem semne **diacritice**, și nu altfel, după cum **cratima** să-și impună denominația. Pentru unele, specificitatea este din ce în ce mai strictă, pe măsură ce înaintăm către și în epoca actuală. Sîntem pe un teritoriu ambiguu, unde rostirea și scrisul continuă să se înfrunte. Înțelegem că pentru unii dintre noi pre-valează mai ales o experiență de receptare, unde slobozenia termenilor se lasă la voia întâmplării. Or, terminologia de specialitate trebuie generalizată și aici ca în științele exacte. A privi lucrurile astfel ni se pare că e nu numai posibil, ci și obligatoriu.

Pînă data viitoare, să las... puncte de suspensie, nu puncte, puncte (sic!), cum mai auzim! Hélas!

CRONICĂ LITERARĂ

Ioan Dumitru Denciu : „LUMINILE ZEIȚEI BENDIS“

Cartea lui Ioan Dumitru Denciu, „deghizată” sub forma unei cronici a elenului Acornion, descoperită, descifrată și publicată de autorul de mai sus, este o reconstituire istorică laborioasă a domniei lui Burebista, epocă puțin consemnată de izvoarele istorice. Sursa cea mai importantă bănuim a fost Strabon, ilustrul istoric și geograf antic. Acornion a existat în realitate și în cinstea lui, locuitorii din Dionysopolis au pus o inscripție care consemnează următoarele fapte din viața sa :

„Merge ca sol al cetățenilor orașului al căror preot era, la tatăl lui Burebista (regele Zapires, în carte) și câștigă bunăvoința acestuia pentru concetățenii săi.

În timpul domniei regelui Burebista, el este unul din cei mai apropiați sfetnici ai săi și Dionysopolis cunoaște o mare prosperitate”.

Ioan Dumitru Denciu pornește de la aceste sumare date oferite de realitate și construiește, cu erudiție de autentic istoric, migală de artizan orientat și talent de scriitor, o „cronică” a domniei lui Burebista, „întocmită de Acornion”, preot al zeilor din Samothrake, din orașul Dionysopolis.

Cartea se compune din „cronica” propriu-zisă și din „anexe”, adică douăzeci de discursuri rostite în agora orașului Dionysopolis, de Acornion și de membrii adunării poporului, referitoare la evenimentele ce au urmat morții regelui Burebista, în teritoriul geto-dac.

Ideea-nucleu a acestui „discurs elen despre regele Burebista”, cum subintitulează cartea, este metaforizată în titlu: sub „luminile zeiței Bendis” (zeița geto-thracă a pădurilor e corespondenta misterelor, acele ceremonii de inițiere prin care se celebra un zeu), s-ar fi putut uni toate populațiile din sud-estul Europei împotriva valului cotropitor roman :

„În timp ce eu vedeam în tradiția purtării prinoaselor și luminii sub semnul îngemănat Apollo-Bendis (Artemis), indiferent cine o stîrnise să renască, un nou prilej de a ne uni cu

toții, thraci, beni, geți, chiar babiloni, pentru a ne înfrunta împreună nemăcinita înaintare a îngîmfării romane”.

În virtutea acestui simț politic, Burebista a întemeiat primul regat, unind toate triburile gete sub un singur conducător, iar grecul Acornion, luminat le aceeași idee, i-a fost stîrnitorul regelui și comunității elene de la gurile Dunării, indirect, căci scrierile regelui get însemna nu umilință și închinare, ci alianță.

Sub aprecierile acestei idei, Acornion este ambasadorul și purtătorul de cuvînt al lui Burebista față de celelalte triburi barbare învecinate și față de propriii săi compatrioți eleni, care vedeau în acțiunile lui Burebista dorința de expansiune și nu clarviziune politică.

Burebista este evocat tot timpul ca o idee-simbol, ca un personaj cu atribute divine și de aceea, confundat cu un zeu, prin calitățile sale excepționale.

Ioan Dumitru Denciu este un bun și subtil cunoscător al scrierilor literare latine, al tuturor izvoarelor care consemnează evenimentele, puțin din acea epocă. El reconstituie în mod veridic atmosfera prin toponimele folosite, prin descrierea detaliilor, eresurilor, misterelor care se celebrau.

Convenția propusă de el este un factor de convingătoare: cititorul care parcurge aceste pagini este absorbit de stilul voit greoi al unui autor care, rîndurile respiră perioadele oratorilor greci, topica lasă impresia dificultății de „traducere” a frazelor ample de transpunere a sintaxei, încl. absorbit de lectură și parcurgînd explicațiile de la subsol, ale unor termeni specifici acelei epoci, cu rezonanță total inedită și stranie pentru noi, creează impresia că există acel „traducător”. Dedublarea autorului în traducător este perfectă și scrierile sale este de o remarcabilă autenticitate și originalitate. Cu elemente de limbă și atmosferă, împrumutate din diverse scrieri ale anticilor, la care se adaugă sintaxa, autorul a creat un izvor istoric al epocii lui Burebista. Această scriere respiră tot atîta autenticitate ca și aceea, mutatis mutandis, a memoriilor lui Caesar, contemporanul ilustrului get în „De bello Gallico”.

prof.

Mioara ZEHAN-BĂDULESCU

Fetele Poloniei (II)

NOTE DE CALĂTORIE

Ca într-un vis am privit fascinați înălțimile amețitoare ale turnurilor catedralei. Sunetele astrale ale orgii se prelingeau printre coloane și ni se revărsau în suflete ca fluvii de lumină.

Străbătind străduțele înguste mărginite de severitatea clădirilor întunecoase pașii ne-au condus pe cheiul Odrei. Apa clipea molcom, izbindu-se de maluri, contopind plinsul sălciilor cu arcurile armonios împletite ale podurilor.

Străbătind Polonia ne creasem doar o imagine urbanistică. Însă pitorescul polonez l-am aflat abia la Zakopane, unde crestele Tatrei pierdute în negura dimineții sfîșiau zărilor, oferind un spectacol sălbatic și plin de măreție.

Capitala turismului polonez este asaltată de pelerini sosiți din toate colțurile lumii, amestecându-se într-o policromie desăvîrșită. Telefericul ne-a transportat pe vastul platou al munților Tatra. În fața ochilor ni se desfășura panorama magnifică a așezării mărginite de geometria nereglată a culmilor montane. Cine trece pe la Zakopane rămîne legat sentimental de peisajul și oamenii pe care-i duce cu el toată viața.

Salutăm din goana trenului înălțimile albastre și verdele nesfîrșit al cîmpiei, îndreptîndu-ne spre capitală. Coborim în mijlocul unei vaste gări subterane și ne încadrăm cu greutate în forfota miilor de oameni ce se îndreptă spre ieșire. Varșovia ne întîmpină prietenoasă, într-o dimineață însoțită de august. Drumul spre hotel ne transplantează într-un peisaj specific marilor capitale europene: firmele marilor magazine strălucesc provocator, arhitectura îndrăznește a zgîrie-norilor și dantelăria subtilă a Palatului Culturii ne-au încîntat.

Organizatorii au avut grijă să planifice un program cît mai atractiv și complet. Astfel, în după-amiaza aceleiași zile, am vizitat Muzeul Național de Artă, unde am avut deosebită plăcere de a admira tinere talente ale penelului românesc, alături de mari maestri ai graficii franceze și picturii moderne poloneze.

A doua zi, a fost organizată o vizită la palatul Lazienki, reședința faimosului rege Stanislas Auguste Poniatowski. Probabil că palatul Lazienki este unul dintre cele mai remarcabile

le monumente de artă barocă ale Poloniei și în același timp relevază atmosfera de casă a unui rege, deopotrivă cavaler al spadei și oblăduitor al artelor. Bogăția și fastul interioarelor apropie castelul de linia și fanfanzia celor din Franța.

Istoria palatului este însăși istoria Varșoviei. În timpul războiului, a fost degradat de trupele naziste, însă comorile sale de artă au fost recuperate și astăzi este o secție a Muzeului Național.

Parcurile care înconjoară castelul sînt magnifice, aducînd o ușoară tentă elenă, presărate fiind de statuile zeilor greci.

Dăltuit în piatră, geniul creator al marelui poet al muzicii Frédéric Chopin se oglindește în micul lac ale cărui ape sînt tulburate doar de plutirea grațioasă a lebedelor. În acest mirific decor, ne-am umplut sufletele de dulcea armonie a sunetelor „Nocturnei” chopeniene. Ne desprindem cu greu de vraja muzicii pentru a face cunoștință cu Varșovia trecutului. Zidul vechii cetăți ne întîmpină cu porțile deschise. Părăsim lumea de fantasmă a trecutului pentru a ne înscrie pe modernele autostrăzi ce ne conduc spre noua Varșovie. Poate oarecum complexată de mitul vechii cetăți, urbea modernă este mai puțin asaltată de turiști în periplul lor polonez.

Totuși, farmecul citadin este complet pentru că întreaga creație artistică a vremurilor noastre sugerează o deosebit de profundă sensibilitate umană, precum și dragostea de frumos, alături de spiritualitatea ingenioasă a omului de azi. Însă în haosul mecanic al străzilor, în atmosfera poluată sonor, locurile de meditație există și acum ca niște temple deschise în care singura ceremonie admisă este orchestra proprie a Vistulei. Prag între trecut și viitor, Vistula este un tărîm de pe care poți admira atît miracolul medieval, cît și metamorfoza contemporană.

Cînd te desparți de Varșovia, ai sentimentul că te însoțește muzica apei, dar regăsești în alte forme, aceeași muzică, pe tărîmurile însoțite ale Pontului Euxin.

Prof. Magda PARFENE și Alma BUTNARU, Felicia RADNEF, Dana GHEORGHIU, eleve

MATEMATICĂ

OLIMPIADA INTERNAȚIONALĂ DE MATEMATICĂ

— Paris, 1983 —

Soluții la problemele 2 și 3

"Gazeta matematică" publică în nr. 1/1984 soluții la cele șase probleme date la O.I.M. 1983 (vezi și "Revista noastră" nr. 97-99/1983). Din soluțiile pregătite de noi publicăm pe cele de la problemele nr. 2 și 3, în care folosim doar instrumente matematice prevăzute de programele școlare actuale.

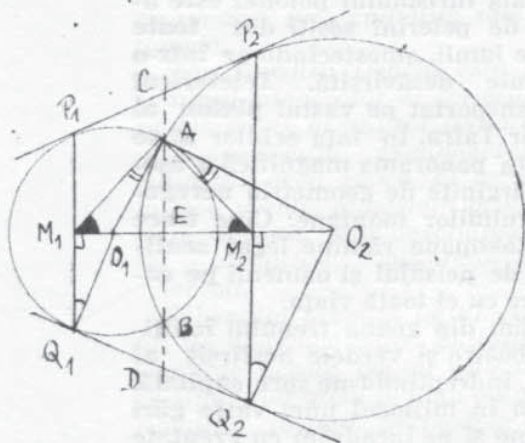
PROBLEMA 2

Ipoteză:

- a) P_1P_2 și Q_1Q_2 sînt tangente comune,
 b) $|M_1P_1| \equiv |M_1Q_1|$
 și $|M_2P_2| \equiv |M_2Q_2|$.

Concluzie:

- $\sphericalangle M_1AM_2 \equiv \sphericalangle O_1AO_2$,
 echivalent cu
 $\sphericalangle M_1AO_1 \equiv \sphericalangle M_2AO_2$.



SOLUȚIE: Axa radicală AB intersectează $|P_1P_2|$ și $|Q_1Q_2|$ în mijloacele lor, C și D . $|CD|$ fiind linie mijlocie în trapezul $P_1P_2Q_2Q_1$ avem $AE \perp M_1M_2$ și $|EM_1| \equiv |EM_2|$. Rezultă că $\sphericalangle AM_1O_1 \equiv \sphericalangle AM_2O_2 \in \theta^\circ$. Aplicăm teorema sinusurilor în triunghiurile AM_1O_1 și AM_2O_2 :

$$\sin \sphericalangle M_1AO_1 = \frac{\|M_1O_1\|}{\|O_1A\|} \cdot \sin \theta^\circ \quad \text{și} \quad \sin \sphericalangle M_2AO_2 = \frac{\|M_2O_2\|}{\|O_2A\|} \cdot \sin \theta^\circ.$$

Din asemănarea triunghiurilor $O_1M_1Q_1$ și $O_2M_2Q_2$ rezultă $\frac{\|M_1O_1\|}{\|O_1Q_1\|} = \frac{\|M_2O_2\|}{\|O_2Q_2\|}$, apoi $\sin \sphericalangle M_1AO_1 = \sin \sphericalangle M_2AO_2$.

Cum $\sphericalangle M_1AO_1$ și $\sphericalangle M_2AO_2$ sînt arcutite, ele vor fi și congruente.

PROBLEMA 3

Reformulăm textul problemei, lărgindu-i cadrul:

"Fie $a_k \in \mathbb{N}^*$ ($k = \overline{1, n}$ cu $n \geq 2$), relativ prime două câte două, $a = a_1 a_2 \dots a_n$ și $b_k = a : a_k, \forall k$. Să se arate că cel mai mare număr natural ce nu poate fi scris sub forma $\sum x_k b_k$ cu $x_k \in \mathbb{N}$ este $h = (n-1)a - \sum b_k$."

SOLUȚIE:

a) Numărul h nu admite scrierea $\sum x_k b_k$. Dacă n -ar fi așa, am avea: $(n-1)a = \sum (x_k + 1) b_k$. Din $a_i | b_j$ ($\forall i, \forall j, i \neq j$) și $(a_i, b_i) = 1$ rezultă că, $\forall k = \overline{1, n}, a_k | x_k + 1$ și $x_k + 1 \geq a_k$. Deci $(n-1)a \geq na$, ceea ce este absurd.

b) Dacă $(b_1, b_2, \dots, b_n) = 1$, atunci există $p_k \in \mathbb{Z}, k = \overline{1, n}$, astfel încît $1 = \sum p_k b_k$. Dacă $t \in \mathbb{N}^*$, el poate fi scris $t = \sum p_k t b_k$. Conform cu teorema împărțirii în \mathbb{Z} , există $q_k, r_k \in \mathbb{Z}$ cu $0 < r_k \leq a_k$ astfel încît $p_k t = q_k a_k + r_k$ ($\forall k = \overline{1, n}$), și deci $t = m a + \sum r_k b_k$, unde $m \in \mathbb{Z}$. Din $r_k \leq a_k$ rezultă $r_k b_k \leq a$ și $\sum r_k b_k \leq na$. Din $t > 0$ și $t \leq (m+n)a$ rezultă $m+n-1 \geq 0$.

Fie $y \in \mathbb{Z}, y > h$. Există $t \in \mathbb{N}^*$ astfel încît $y = h + t = (m+n-1)a + \sum (r_k - 1) b_k$. Cum $a = \sum a_k b_k, m+n-1 \geq 0$ și $r_k - 1 \geq 0$, putem scrie pe $y = \sum x_k b_k$ cu $x_k \in \mathbb{N}$; q. e. d.

Corneliu Sava

PROBLEME DIN MANUALE - LOCURI GEOMETRICE

În manualul de geometrie pentru clasa a \bar{x} -a, ed. 1982, la pagina 19 sînt formulate cîteva probleme de loc geometrie (nr. 13, 14 și 15), care - într-o abordare directă a rezolvării lor - ridică mari dificultăți tehnice. Adeseori simplificarea

MATEMATICA

(Urmare din pag. 1867)

enunțului problemei sau / și reducerea ei la o problemă cunoscută favorizează gășirea soluției, și prezentarea acesteia într-o formă convingătoare. Sprijinim afirmația făcută prezentându-vă o rezolvare a problemei nr. 15, care poate fi un bun ghid pentru rezolvarea altor probleme de același gen, cum sînt și problemele nr. 13 și 14.

1

Fie două drepte coplanare $X'X$, $Y'Y$ și două numere $p, q \in \mathbb{R}_+$. Pentru un punct M , săvrecare din planul dreptelor, notăm cu x și y distanțele sale la dreptele $X'X$ și $Y'Y$. Ne propunem să determinăm locul geometric L al punctelor M satisfăcînd relația $px + qy = 1$.

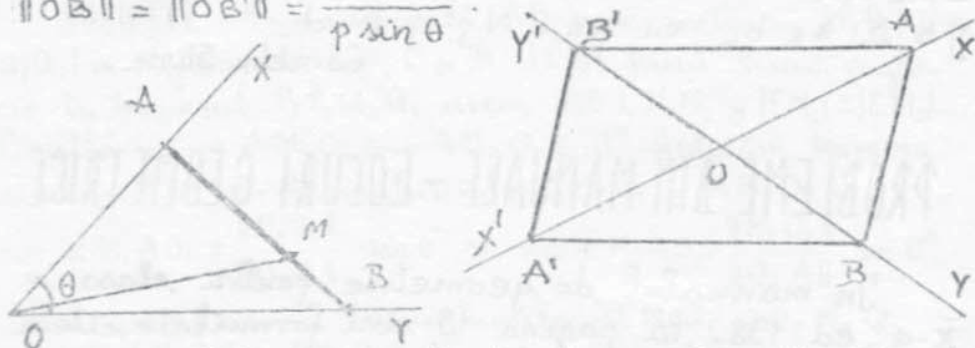
1a. Cazul $X'X \cap Y'Y = \{O\}$

Există două puncte, A și A' , ale locului situate pe dreapta $X'X$; $x = 0 \Rightarrow y = \frac{1}{q} = d(A, Y'Y)$ și

$$\|OA\| = \|OA'\| = \frac{1}{q \sin \theta}, \text{ unde } \theta = \mu(\angle XOY).$$

Există două puncte, B și B' , ale locului situate pe dreapta $Y'Y$; $y = 0 \Rightarrow x = \frac{1}{p} = d(B, X'X)$ și

$$\|OB\| = \|OB'\| = \frac{1}{p \sin \theta}.$$



Fie $M \in \text{Int} \angle XOY$. $M \in |AB| \Leftrightarrow \sigma[AOM] + \sigma[BOM] = \sigma[AOB]$. Deoarece $\sigma[AOM] : \sigma[AOB] = (\|OA\| \cdot x) : (\|OA\| \cdot \frac{1}{p}) = px$ și $\sigma[BOM] : \sigma[AOB] = (\|OB\| \cdot y) : (\|OB\| \cdot \frac{1}{q}) = qy$, $M \in |AB| \Leftrightarrow px + qy = 1$. În con-

ditia $M \in \text{Int } \angle XOY$, locul geometric este $|AB|$. În plan, locul geometric este paralelogramul $ABA'B'$.

Observația 1: Dacă $p = q = 1:k$, $k \in \mathbb{R}^+$, atunci se obține următorul caz particular: locul geometric al punctelor din plan pentru care suma distanțelor la două drepte concurente este constanta k este un dreptunghi cu centrul în intersecția dreptelor.

Observația 2: Soluția de la (1a) sugerează o cale de rezolvare a problemei nr. 7 de la aceeași pagină.

1b. Cazul $X'X \parallel Y'Y$

Pentru a găsi locul geometric este suficient să determinăm punctele având proprietatea dată situate pe o dreaptă carecavare $Z'Z$ perpendiculară pe $X'X$ și $Y'Y$.

Dacă d este distanța dintre dreptele $X'X$ și $Y'Y$, atunci avem următoarele echivalente:

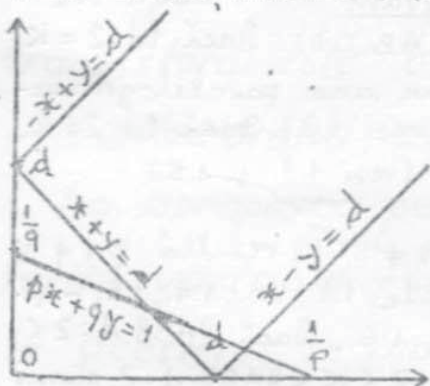
$$M \in [AB] \Leftrightarrow (a) \quad x + y = d,$$

$$M \in [AZ] \Leftrightarrow (b) \quad -x + y = d,$$

$$M \in [BZ'] \Leftrightarrow (c) \quad x - y = d.$$

Existența și determinarea punctelor M ale locului geometric ce sînt situate pe $Z'Z$

vine la studiu sistemelor formate prin ecuația $px + qy = 1$ cu ecuația din condiția (a), respectiv din condițiile (b) și (c). Vom utiliza metoda grafică.



Analizînd figura alăturată ajungem la următoarele concluzii:

1.1. Dacă $1/p, 1/q < d$, atunci L este mulțimea vidă.

1.2. Dacă $1/p = 1/q = d$, atunci L este „bandă” închisă determinată de dreptele paralele $X'X$ și $Y'Y$.

MATEMATICĂ

(Urmare din pag. 1869)

1.3. Dacă $1/p < d$ și $1/q = d$, atunci $L = X'X$.

Dacă $1/p = d$ și $1/q < d$, atunci $L = Y'Y$.

1.4. Dacă $1/p > d$ și $1/q = d$, atunci $L = X'X \cup P'P$, unde $P'P$ este o dreaptă paralelă cu $X'X$ situată în exteriorul „benzii”.

Dacă $1/p = d$ și $1/q > d$, atunci $L = Y'Y \cup P'P$, cu $P'P \parallel Y'Y$ și situată în exteriorul „benzii”.

1.5. Dacă $1/p, 1/q > d$, atunci $L = P'P \cup Q'Q$, cu $P'P$ și $Q'Q$ paralele cu $X'X$ și situate în exteriorul „benzii”.

1.6. Dacă ($1/p < d$ și $1/q > d$) sau ($1/p > d$ și $1/q < d$), atunci $L = P'P \cup Q'Q$, cu $P'P$ și $Q'Q$ paralele cu $X'X$, una situată în „bandă” și cealaltă în exteriorul ei.

2

Fie $ABCD$ un patrulater convex și numărul $K \in \mathbb{R}_+$. Vom determina locul geometric al punctelor M interioare patrulaterului satisfăcând relația: $\sigma[MAB] + \sigma[MCD] = K$ (problema nr. 15).

Relația de mai sus este echivalentă cu relația $p\alpha + q\gamma = 1$, unde $p = \frac{\|AB\|}{2K}$ și $q = \frac{\|CD\|}{2K}$, iar α și γ sunt distanțele lui M la dreptele AB și CD . Am redus astfel problema nr. 15 la o problemă deja tratată, dar condiționată de $M \in \text{Int } ABCD$.

2a. Cazul $ABCD$ paralelogram

Fie $p = \|AB\| = \|CD\|$ și $d = d(AB, CD)$. Dacă $pd:2 = K$ (constanța K este jumătate din aria paralelogramului), atunci $L = \text{Int } ABCD$ (vezi 1.2). Dacă $pd:2 \neq K$, atunci $p = q \neq 1/d$ și $L = \emptyset$ (vezi 1.1. și 1.5.)

2b. Cazul $ABCD$ trapez

Fie $d = d(AB, CD)$. Din $\|AB\| + \|CD\|$ rezultă $p \neq q$ și nu putem fi deci în situațiile 1.1., 1.3., 1.4., 1.5. - și atunci $L = \emptyset$ - sau în situația 1.6. Dacă $\|AB\| \cdot d:2 < K < \|CD\| \cdot d:2$ sau $\|CD\| \cdot d:2 < K < \|AB\| \cdot d:2$, atunci $L = |MN|$, unde $M \in |AD|$, $N \in |BC|$ și $MN \parallel AB$.

(Continuare în pag. 1874)

GENERATOR DE OSCILAȚII AUTOÎNTREȚINUTE

(Urmare din nr. 100/1984)

Pentru a întreține oscilațiile trebuie să intervenim cu o forță periodică din afară asupra sistemului oscilant pentru a compensa „pierderile” de energie datorate frecărilor.

Experiența arată că după trecerea unui regim tranzitoriu se stabilește regimul permanent în care particula efectuează oscilații întreținute de amplitudine constantă.

Deci, scos din starea de echilibru, pendulul caută să revină în starea cu energie potențială minimă, sub acțiunea componentei tangențiale a forței de greutate $G_t = mg \sin \alpha$, unde m este masa pendulului, iar α unghiul format cu poziția de repaus.

În lipsa tensiunii de pozitivare a bazei, tranzistorul este blocat, curentul din circuitul colectorului, deci din bobina L_2 , fiind nul.

La apropierea pendulului de bobina L_1 , datorită variației fluxului magnetic din spirele acesteia se induce în L_1 o tensiune electromotoare

FIZICA

(Urmare din pag. 1871)

$$e = -\frac{\Delta\Phi}{\Delta t} = \frac{BNS \cos\alpha}{\Delta t}$$

unde:

B - inducția cîmpului creat de magnet
 N - numărul de spire al bobinei L_1 .
 S - secțiunea transversală a bobinei
 α - unghiul format de liniile de cîmp cu normala la suprafața spirelor.

Tensiunea pozitivă aplicată pe baza tranzistorului îl trece din starea de blocare în starea de conducție și ca urmare în circuitul lui de colector apare un curent

$$I_c = \beta I_B.$$

Trecînd și prin bobina L_2 , acest curent va genera un cîmp magnetic ce va acționa asupra pendulului magnetic cu o forță de natură electromagnetice:

$$F_m = \mu \frac{HNIS}{d}$$

unde:

H - intensitatea cîmpului creat de magnet
 I - intensitatea curentului din L_2
 S - secțiunea unei spire
 N - numărul de spire al bobinei L_2 .

Această forță va determina îndepărtarea pendulului din poziția de echilibru pînă cînd rezultanta componentei tangențiale a forței de greutate și a forței electromagnetice, va fi orientată de-a lungul firului pendulului,

respectiv prină ce momentul forței electromagnetice

$M_{F_m} = F_m \cdot d_z = F_m \cdot l \cdot \cos \alpha$ și momentul componentei tangențiale a forței de greutate $M_{G_z} = G_z \cdot d_i = G \cdot l \cdot \sin \alpha$, sînt egale, adică:

$$G \cdot l \cdot \sin \alpha = F_m \cdot l \cdot \cos \alpha$$

Generatorul de oscilații mecanice autointreținute poate fi folosit în laboratorul de fizică, în următoarele scopuri:

1. Ca material demonstrativ pentru producerea fenomenului de inducție electromagnetică și studiul legii lui Lenz.
2. La producerea și studiul oscilațiilor întreținute și amortizate.
3. La studiul fenomenului de rezonanță între un sistem mecanic și unul electric.
4. La studiul dispozitivelor semiconductoare pentru evidențierea funcțiilor transistorului de amplificator și comutator.

MATEMATICA

(Urmare din pag. 1870)

2c. Cazul $AB \cap CD = \{O\}$

Vom presupune ordinea punctelor O, A și B astfel ca $A \in |OB|$. Cazul $B \in |AO|$ se tratează asemănător. Fie $P \in |OA|$ și $Q \in |OD|$ astfel încât, θ fiind $\mu(\angle BOC)$,

$$\|OP\| = \frac{1}{q \sin \theta} = \frac{2k}{\|CD\| \sin \theta} \quad \text{și} \quad \|OQ\| = \frac{1}{p \sin \theta} = \frac{2k}{\|AB\| \sin \theta}$$

Dacă $\|OA\| < \|OP\| < \|OB\|$ sau $\|OD\| < \|OQ\| < \|OC\|$, atunci locul geometric va fi un segment deschis $|MN| \subseteq |PQ|$, altfel va fi mulțimea vidă.

Deci, $L = |MN|$, dacă $\frac{1}{2} \|OA\| \cdot \|CD\| \sin \theta < k < \frac{1}{2} \|OB\| \cdot \|CD\| \sin \theta$ sau $\frac{1}{2} \|OD\| \cdot \|AB\| \sin \theta < k < \frac{1}{2} \|OC\| \cdot \|AB\| \sin \theta$, altfel $L = \emptyset$.

Corneliu Saru și Dan Popoiu

MEMORIA PELICULEI



Foto : Nicolae CRISTOVEANU

„Notre Revue“ DU SOMMAIRE

● ANÉE 40 DE LA LIBERTÉ DU PEUPLE ROUMAIN

Enquête de „Notre Revue“ : LA LIBERATION

● DIALOGUE

Cpt. D. PRUNARIU ing. astronaute: „La cosmonautique mise au service de la paix aboutit au progrès et à l'essor de la science“ — interview accordée au prof. P. Dima

● PERMANENCES

„Un grand nom : Camil Petrescu“, par C. CIOPRAGA

„Souvenons — nous de Tudor Vianu“, par Gh. BULGĂR
Tudor Vianu — inédit

● ANCIENS ELEVES DU LYCÉE „UNIREA“ :

Anghel SALIGNY
Mihail STERIADE

„Une vie vouée à la Patrie“, par P. DIMA

● DÉBUT

● LEQUEL DES NAVIRES ATTENDRA AU RIVAGE

„A Eminesco“, par Claudia TITA

● PENSÉES

● JOURNÉES DE VACANCES

● VRANCEA LITTÉRAIRE

„A Eminesco“ par D. PRICOP

● CHRONIQUE LITTÉRAIRE

Gh. Istrate : „Celui qui habite Oedipe“, par D. PRICOP

● AMIS DE „NOTRE REVUE“

AI. CLENCIU

● LANGUAGE ET STYLE

„Une terminologie labile“, par Gh. POALELUNGI

● OPINIONS

„Dimensions psychologiques du langage du professeur“, par D. VRABIE

● GONG

● MUSIQUE

● NOTES DE LECTURE

● IMPRESSIONS DE VOYAGE

● SCIENCE ET TECHNIQUE

„Our Magazine“ FROM the SUMMARY

● THE 40-th YEAR OF THE LIBERATION OF THE ROMANIAN PEOPLE

Inquiry of „Our Magazine“ LIBERATION

● DIALOGUE

Captain engineer astronaut D. PRUNARIU :

„Cosmonautics in peaceful aims goes to progress, to the development of science“ — interview given to prof. P. Dima

● PERMANENCES

„A great name : Camil Petrescu“, by Const. CIOPRAGA

„Tudor Vianu's Remembrance“, by Gh. BULGĂR
Tudor Vianu — inedit

● FORMER PUPILS OF „UNIREA“ HIGH SCHOOL

Anghel SALIGNY
Mihail STERIADE

● PERMANENCES

„A life dedicated to the country“, by prof. P. DIMA

„To Eminesco“, by Claudia TITA
„To Eminesco“, by D. PRICOP

● DEBUT

● AMONG HUNDREDS OF MASTS

● THOUGHTS

● HOLIDAYS

● LITERARY VRANCEA

● LITERARY CHRONICLE

Gh. Istrate : „Inhabitant in Oedip“, by D. PRICOP

● FRIENDS OF „OUR MAGAZINE“

AI. CLENCIU

● LANGUAGE AND STYLE

„A labile terminology“, by Gh. POALELUNGI

● OPINIONS

„Psychological sizes of the teacher's language“, by D. VRABIE

● GONG

● MUSIC

● READING NOTES

● TRAVELLING NOTES

● SCIENCE AND TECHNIQUE

Directorul liceului :
prof. **Cecilia MAIOROV**

Colectivul redacțional :

PROFESORI : Neculai CHIFAN, Tiberiu DIMA, Vasile DULGHERU, Ștefan IONEANU, Carmen NAGLER, Costică OLARU, Ion ROȘU, Ștefan VĂSIL, Corneliu SAVU, Petre MARINESCU, Livia TURCITU, Culiță UȘURELU.

ELEVI : Mihai AVRAMESCU, Liviu AXENTE, Georgeta BĂRBOSU, Liliana BĂLAN, Liliana-Gabriela COMAN, Mugurel COSTACHI, Dan GĂUROIU, Cristina GHEAȚĂ, Dan-Marius LUPAȘCU, Stelică IOSUB, Grigore OLTEANU, Neculai POPA, Marian RUBIN, Nicolae-Dorin ROTARU, Smaranda SECARĂ, Elena TĂBĂCARU, Marius-Puiu TOPALĂ.

Fotografii : Costică RĂDUC

Coperta I

Anghel SALIGNY

(portret în peniță de Vasile PĂNESCU)

Paginator : Iordache MATEI
Linotipiști : Petrică HREANU
Valeriu DECUSEARĂ
Nicolae IONESCU
Mașiniști : Vasile NECULA
Ion COJOCEA
Alexandru BĂJENARU
Puitoare : Niculina GHINEA
Niculina MUNTEANU
Legători : Elena MIȘTOIU
Drăguța IVAN
Maria DRUȚU
Traian COMĂNESCU
Șef de subunitate : Cezar COJOCARU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Liceul „UNIREA” – Focșani
Str. Cezar Bolliac, 15 ; telefoane :
1 29 67 și 1 56 59
Căsuța poștală 110 ; cod 5 300

Tiparul : Intreprinderea poligrafică Bacău
Subunitatea FOCSANI

DIN SUMAR

● ANUL 40 AL LIBERTAȚII POPORULUI ROMAN

Ancheta „Revistei noastre”

ELIBERAREA

● DIALOG

Cpt. ing. astronaut D. PRUNARIU:

„Cosmonautica în scopuri pașnice duce la progres, duce la dezvoltarea științei” —
interviu acordat prof. P. Dima

● PERMANENȚE

„Un nume mare: Camil Petrescu”, de
Const. CIOPRAGA

„Amintirea lui Tudor Vianu”, de Gh.
Bulgăr

Tudor Vianu — inedit

● FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA”

Anghel SALIGNY

Mihail STERLADE

„O viață închinată patriei”, de P. DIMA

● DEBUT

● DINTRE SUTE DE CATARGE

„Lui Eminescu”, de Claudia FITA

● GINDURI

● ZILE DE VACANȚĂ

● VRANCEA LITERARĂ

„Lui Eminescu”, de D. PRICOP

● CRONICA LITERARĂ

Gh. Istratie: „Eminescu în Odisee”, de
D. Pricop

● PRIETENII „REVISTEI NOASTRE”

Al. Fliegaș

● LIMBA ȘI STIL

„O terminologie îmbogățită”, de Gh. Poate-
Ionescu

● OPINII

„Domeniul științelor”, de Ionel Popa

● GONG

● MUZICA

● INSEMNAȚII DE LECTURĂ

● IMPRESII DE CALĂTORIE

● ȘTIINȚA ȘI TEHNICA

11 de pagini — 10 lei

